БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

38-дахи жэлээ гарана

БҮРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 46 (9493) | 1961 оной февралиин 23, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Россин Федерациин түбэй областьнууд болон автономно республикануудай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн

МОСКВА, февралиин 21. (ТАСС). РСФСР-эй түбэй области болон автономно республикануудай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн үсэ... Кремлиин Ехэ Ордон дотор эхилэв. Россин Федерациин хара хүрьһэтэ бэ... зонодо ородог колхозуудай тарьяан... мал ажалай түрүүшүүдэй партийна болон комсомолийн удэлмэрилэгшэд, колхозууд, совхозуудэй... элбэрилэгшэд, мэргэжэнэ зүблөөндэ ерэбэ. Н. Г. Игнатовай, Козловой, А. И. ..., Д. С. Полянскэй, А. Сусловай, Е. А. ...гай, Н. С. Хрущевой, Швернигэй, Г. И. Воронов, В. В. Гришинэй Президиумэй ерэхэдэнь, эндэ байгсэн удаан үргэлжэлһэн ...шалгаар угтаба.

...ноо, совхозно үйлэдбэрилэгдэ... мастернууд, эрдэмтэй мастерство болон түбэй ...хинүүдэй хүтэлбэрилэгдэ... Президиумдэ мүн лэ... Нүхэр Н. С. Хрущевэй ...шанайнгаа танил хүн... Горьковско областиин ...ско районой «Искра» ... түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Герой ...Семининие хараба. Никитин ...ргеевич энэ хүнтэй ...д, хажуудаа һуулгаба.

...эй ЦК-гэй Президиумэй ...шүүндэ кандидат, ... ЦК-гэй РСФСР-тэй ...той түрүүлэгшын орлогшо... И. Воронов зүблөө... Федерациин түбэй ...д болон совхозуудта ...ажахын продуктнуудые ...нь ехээр абадаг болохо... ...эннүүд тухай асуудал ...дэ хэлсэхээр баталан...

...тьнууд, автономно ...кануудай хүтэлбэрилэгдэ... ...мдээсэлнүүдые хэжэ... Москвагай облгүйсэдкомой ...рүүлэгшэ В. И. Конов... ...н түрүүн үгэ абаба. ...а шадарай колхозууд ...овхозууд, — гэжэ энэ ...бэ, — хүдөө ажахын ...уудые ехээр абаха хи... ...хэ арга боломжотой. ...нэ хүсэд хэрэглэжэ ...й. Энээнэйнгээ түлөө ...й ЦК-гэй январиин ... дээрэ тон зүбөөр ...лүүлээбди.

...йна организаци, Мо...дарай бүхы ажалшад ... зүб шүүмжэлэлһээ ...м хэжэ, колхозууд бо...озуудай ажал хүдэлмэ... ехэ дутагдалнуудые ...кын тулада бүхы хүн...юулна.

...а шадарай бүхы колхозуудта хүдөө ...ургамалнуудые тариулха онь...ожоруулагдаг бригадануу... ...агдажа байна. Хоёр ...аран иимэ бригада, ...д бии болонхой, —

...эй Брянска обкомой ...ь М. К. Крахмалев ...ба, һүү, мяха, хартаабсан бусад эдеэ хоолой ...дые абаха талаар до...лэй даабаринууд об...най мууса дүүргэгдэ... ...гэ хэлэгшэ тэмдэглэ...гаяа орооһо таряан ...абтана. Колхозууд бо...озуудта таряанай га...ирьһэ һайжаруулха, ...тоо толгой олошо...гахай үсхэбэрилхэ ...уд мүнөө абтажа ...эжэ нүхэр Крахмалев ...бэ.

...эй Центральна Ко... январиин Пленум дээ...димирска область тон ...шүүмжэлэгдээ һэн гэ... ...С-эй Владимирска об...секретарь М. М. Майо...эсэбэ. ЦК-гэй Пленуми...дээр хэжэ байһан түлөө...нууд тухайдаа хэлэ...димирска область мяха... шэглэлтэй юм. Тинки...тын малда хүрэхэ ...йгээр үбһэ тэжээл ...асуудал түрүүшын ...элжээндэ табигдана. Нэн түрүүн кукурузын тарилга үргэдхэгдэхэ юм. Энэ жэлдэ орооһо таряа ехээр ургуулхаар хараалагдана.

Горьковско областиин ажалшад һү, мяха элбэг ехээр абаха зорилго урдаа табинхай. КПСС-эй Горьковско обкомой секретарь **Л. Н. Ефремов** энээн тухай хэлээ. Энэ жэлдэ орооһо таряа, хүдөө ажахын эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдые ехээр абадаг болохо хэмжээябуулганууде колхозууд, совхозууд зохёожо дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ ниитын малай тоо толгойе, илангаяа үнеэдээ үсөөрүүлэн хороогоо гэжэ маниие тон зүбөөр шүүмжэлээ гээд нүхэр Ефремов хэлэбэ.

КПСС-эй Ивановска обкомой секретарь **И. В. Капитонов** трибунада гараба. Колхозой байгуулалтада бии байһан хизааргүй ехэ арга боломжонуудые үшөөл мууса хэрэглэнэбди гэжэ оратор хэлэбэ. Орооһо таряа багаар абаһанайнгаа, гэршүүхын тарилга хорооһоной гоо түлөө Ивановска область КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленум дээрэ тон зүбөөр шүүмжэлэгдээ. Хоёр—гурбан жэлэй турша соо газарай хүрьһэнэй шанар эрид һайжаруулха гээшэ тон шухала зорилго гэжэ областной партийна организаци тоолоно.

Областной партийна организаци хэгдэһэн шүүмжэлһээ ямар тобшололнуудые хээб гэжэ КПСС-эй Калининска обкомой секретарь **Н. Г. Корытков** хэлээ. Мүнөө колхоз, совхоз бүхэндэ орооһото ургамалнуудые ехээр таридаг болохоор хараалагдажа байна. Энэ жэлдэ орооһото ургамалнуудай тарилга 15—20 процентээр ехэдхэгдэхэ. 100 мянган гектарта кукуруза таригдаха болоо. Лён тарижа ургуулха тухай нүхэр Корытков удаан тогтожо хэлэбэ.

КПСС-эй Костромской обкомой секретарь **Л. Я. Флорентьевтэ** үгэ үгтэбэ. Область дотор энэ жэлдэ 370 мянган гектараар тарилгын талмай үргэдхэгдэхэ гэжэ зүблөөндэ хабаадагшадта оратор мэдээсээ.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлыг хаа хаанагүй дэлгэрүүлхын түлөө оролдохо гээшэ хүдөө-дэхи партийна хүдэлмэриин гол удхань болохо байна гэжэ нүхэр Флорентьев мэдүүлбэ. Никита Сергеевич Хрущевой зүбшөөһэнэй ёһоор түрүү ажахынуудтаа түрүүшүүлэй дүй дүршэлэй һургуули эмхидхэхэмнай.

Кировскэ облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **И. Ф. Объедков** удаань үгэ хэлээ. Мяха, һү гүрэндэ худалдаха уялгаяа үнгэрэгшэ жэлдэ область дүүргээгүй, орооһото ургамалнуудай, хартаабхын муу ургаса абаа. Зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд олониитын дунда оролдосотойгоор эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын орондо худалаар хэлэхэ, мэхэ гохо хэхэ замда ороо. Партийна организаци энээн тушаа зохихо тобшолол хэһэн байна.

Энэ жэлдэ областиин колхозууд, совхозуудта һү һаалга 20 процентээр ехэдхэжэ, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 210 центнер абахаар хараалагдана гэжэ КПСС-эй Калужска обкомой нэгэдэхи секретарь **С. О. Постовалов** хэлэбэ. Калугын совхозууд болон колхозуудта һүнэй мал бариха гээшэ эгээл олзотой һалбари болоно. Хүдөөгэй ажалшад партийн XXII съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа. Эдэнэр 120 мянган үхэр, 200 мянган гахай шахаха гэжэ шиидэбэ.

КПСС-эй Рязанска обкомой секретарь **К. Н. Гришин** үгэ хэлэбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ гараһан алдуунуудые, хазагайралганнуудые заһаха хэмжээнүүд абтажа байна гэжэ оратор хэлээ. Областиин һаалишад үнеэн бүриһөө 2700—2800 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэнэ. Гүрэндэ мяха худалдаха даха түсэб гол түлэб гахайн мяхаар дүүргэхэ гэжэ шиидхэгдэнхэй. Ока мүрэн, тэрэнэй һалаануд шадарай үрэжэлтэй газарые зүбөөр эдлэхэ гээшэ хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ шухала арга боломжонууд мүн болоно.

Энээгээр үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

Смоленскэ облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. Т. Гнедов** үдэшын заседани дээрэ түрүүшээр үгэ хэлэбэ. Областиин колхозууд, совхозууд ойрын хэды жэл соо 150 мянган шэнэ газар элдүүрилэн ашаглахань гэжэ мэдүүлбэ. Энэ газар дээрэ ехэнхидээ намарай тарилга хэгдэхэ, тэжээлэй ургамалнууд таригдаха юм. Гэршүүхын тарилга гурбаһаа үлүүгээр, горохын тарилга гурба дахин ехэдхэгдэхэ. Мүн кукуруза ехээр таригдаха байна. Энэ культуры тарижа ургуулхын тулада 1300 гаран оньһон техникэтэй звенонууд байгуулагдаа.

КПСС-эй Марийска обкомой нэгэдэхи секретарь **Г. С. Павлов** трибунада гараба. Марийска АССР-эй колхозууд, совхозууд 1960 ондо мал ажалһаа абтадаг эдеэ хоолой зүйл зарим тэды ехэдхээ. Орооһо таряа, мяха, һү, үндэгэ гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даалгабаряа республика дүүргээ. Гэбэшье партиин табиһан зорилгын ёһоор хүдэлмэреэ хаража үзэхэдэ,—гэжэ нүхэр Павлов хэлэнэ,—хүдөө ажахын продуктнууд үшөөл багаар абтана.

Республикын ажахынуудта кукуруза тарихын тулада 20 мянган гектар газар таһалагданхай. Намартаа энэ газар үтэгжүүлэгдэһэн байгаа. Мүнөөшье колхознигууд энээн дээрээ наг шэбхэ, торф, известко үшөө шэрэжэ байна.

Областной партийна организаци, областиин бүхы ажалшад колхозууд, совхозуудай үнгэрэгшэ жэлдэ хангалтагүй дүнгүүдтэй байһандань ехээр һанаагаа зобожо байна, энэ байдалаа тон богонихон болзор соо заһаха хүсэлэнтэй гэжэ партиин Тульска обкомой секретарь **О. А. Чуканов** тэмдэглэбэ. Энэ жэлдэ тариха ургамалнуудаа шэнээр хаража үзөөд, ехэ заһабари оруулагдаа. Орооһото ургамалнуудай талмай 93 мянган гектараар ехэдхэгдэхэ. 194 мянган гектарта кукуруза таригдаха. Энэнь бүхы тарилгын 12 процент болоно. Гадна 20 мянган гектарта эртэ эдеэшэдэг сортын кукуруза тарижа, орооһо абахаар хараалагдана.

Мүнөө колхозууд, совхозуудта КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тухай бодото хэмжээнүүд хараалагдана, гэжэ КПСС-эй Чувашска обкомой секретарь **С. М. Ислюков** хэлэбэ.

Кукуруза тарижа ургуулха тухай оратор удаан тогтожо хэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ республика дотор дунда зэргээр гектар бүриһөө 504 центнер кукурузын ногоон эшэ абтаа.

КПСС-эй Ярославска обкомой секретарь **Б. А. Баринов** удаань үгэ хэлэбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ область һү, мяха, үндэгэ болон бэшэ зүйлнүүдые ехээр абаа. Гэбэшье үхэр малайнгаа олошорхотой хамта хүрэхэ хэмжээтэй үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй. Орооһо таряан хоёр дахин шахуу багаар абтаа.

***

Россин Федерациин түбэй областиин болон автономно республикануудай хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлээр үгэ хэлэлгэн эхилээ. Костромской областиин «12 Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ **П. А. Малинина,** Владимирска областиин «Правда» колхозой һаалишан **В. Г. Хелькевич,** Московско областиин «Заокский» совхозой звеное даагша **И. С. Жирнов,** Калужска областиин Кутузовай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацийн секретарь **В. Ф. Харчук** гэгшэд үгэ хэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заиграйн аймагай Онохойн совхозой түрүү һаалишан Л. И. Осколкова. Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор заһабарилгын ябаса тухай

1961 оной февралиин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Тракторнуудай бүхыдөө заһабарилагдаһанинь	Аймаг	Тракторнуудай бүхыдөө заһабарилагдаһанинь
Сэлэнгын	89	Иволгын	93
Мухаршэбэрэй	84	Борьёогой	88
Тарбагатайн	79	Онохойн	85
Түнхэнэй	74	Кударын	83
Байкало-Кударын	71	Сэлэнгын	78
Зэдын	70	Суулгын	76
Баргажанай	70	Погранична	73
Хориин	68	Кабанскын	72
Кяхтын	66	Хэжэнгын	71
Бичурын	63	Курумканай	71
Заиграйн	60	Хориин	69
Закаменай	59	«Октябрьский»	65
Прибайкалийн	54	Анаагай	63
Кабанскын	50	Бичурын	62
Яруунын	43	«Эрдэм»	56
СОВХОЗУУД:		Яруунын	41
Саянай	100	Исингын	37
Кяхтын	100	«Комсомольский»	37
Оймурай	93		

СССР-эй Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1961 оной февралиин 23. № 31 Москва город.

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинануд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Мүнөөдэр совет арад, тэрэнэй сэрэгшэд Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой 43-дахи жэлэй ойе һайндэрлэжэ байна.

Советскэ Союзай ажалшад долоон жэлэйнгээ түрүүшын хоёр жэлэй гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээд, үлүүлэн дүүргээд, промышленность болон хүдөө ажахыгаа саашадань дэбжээхын, эрдэм наука соёл культураяа улам хүгжөөхын түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байһан гайхамшаг үе сагта бүгэдэ арадай энэ һайндэр тэмдэглэгдэжэ байна. КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөн бүхы орон дотор дэлгэрэнхэй. Түрэл партяа, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсаһан совет хүнүүд агуу ехэ ерээдүйдөө батаар этигэнхэй, коммунизм байгуулха хэрэгтээ онсо гайхамшаг шэнэ амжалтануудые туйлахаар шиидэнхэй, съездын угтамжа бэлдэжэ байна.

Өөрынгөө арад зоной, түрүү хүн түрэлтэнэй хүсэжэ, сэдьхэжэ ябадаг, мүнөө үеын эгээл шухала асуудал—дэлхэйн шэнэ дайе саран зайсуулха, эб найрамдал аршалан хамгаалха, бэхижүүлхын түлөө Коммунистическэ парти, Советскэ правительство оролдон тэмсэжэ байна. Мүнөө үеын уласхооронды байдалые, эзэрхэг түримхэй империалистическэ гүрэнүүдэй зүгһөө сэрэгээр добтолхо аюулай бии байһые хараадаа абалсан, Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай ороноо хамгаалха хүсэ улам бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые абана, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ мүнөөнэй эрдэм болон техникын һүүлэй туйлалтануудта таарахаар байлгана.

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд болон старшинануд, офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд, армиһаа табигдаад байһан сэрэгшэд, Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой 43 жэлэй ойтой дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб!

Албан, һуралсалайнгаа хэрэгтэ амжалта туйлахыетнай, шэнэ техникэ, зэр зэбсэг шудалхыетнай, сэрэгэй журам заршам улам бэхижүүлхыетнай, хёрхо һэримжэтэй байхыетнай, сэрэгүүдээ хэзээдэ бэлэн байлгахыетнай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэ хүсэнэб!

Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой 43 жэлэй ойе тэмдэглэн, **захирхамни:**

Мүнөөдэр, февралиин 23-да, манай Эхэ ороной ниислэл хото—Москвада, союзна республикануудай түб хотонуудта, герой-городууд: Ленинград, Сталинград, Севастополь, Одессэдэ артиллереэр 20 дахин буудажа, салют үгэхэ.

Манай агуу ехэ Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Баатар совет арад, тэрэнэй алдар түгэс Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулха хэрэгэй бүхы илалтануудые үүсхэн зоригжуулагша, эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Л. И. Брежнев Будапештдэ ерэбэ

БУДАПЕШТ, февралиин 20. (ТАСС). Африкын оронуудаар аяншалаад бусажа ябаһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр Будапештдэ ерээ.

Л. И. Брежнев Будапештһээ мордобо

БУДАПЕШТ, февралиин 21. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд Африкын оронуудһаа бусаха замдаа Будапештдэ ойр зуура буугаад, мүнөөдэр замаа үргэлжэлүүлээ.

Л. И. Брежнев Африкын оронуудта аяншалаад бусажа ерэбэ

МОСКВА, февралиин 21. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Африкын оронуудта аяншалаад мүнөөдэр Москвада бусажа ерэбэ.

Ниислэлэй олон тоото түлөөлэгшэд, нүхэд Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. Н. Органов, Н. Байрамов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор В. Н. Новиков, Д. Ф. Устинов, СССР-эй, РСФСР-эй министрнүүд бусад тусхай тушаалта хүнүүд Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневые угтаа.

Бархандашье кукуруза ургаха

Январиин янгинама хүйтэн буураба. Үглөөнэй үдхэн уурал манан шэнгэржэ, хүн амитанай амисхал аажам болоо. Дулаанай тэмдэг үзүүлжэ байһан наранай элшэдэ Бархан үндэр уулын урда хормой үбэлэй үүлэ мананай дундуур игааһан янзатай...

Эдэ үдэрнүүдтэ Барханай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряалан, сабшалан дээрэ хэзээ хэзээнэйхиһээ шууяа шааяатай. Үүрэй сайхаһаа үдэшын харанхы болотор трактор, машинануудай хүнхинөөн таһалгаряагүйгөөр дуулдана. Наг шэбхэ шэрэһэн «Беларусь» тракторнууд, силос, һолоомо ашаһан автомашинануд гүүртэ, отарануудай дундуур иишэ тиишээ ябажал байна. Шэнэ жэлдэ шэнэ зорилгонуудые урдаа табиһан эндэхи колхознигууд, механизаторнууд ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэн, долоон жэлэй гурбадахи жэлдэ хүдөө ажахын продукци бүри ехээр абахын түлөө тэмсэжэ байна.

Колхозой бэрхэ механизатор, коммунист О. А. Раднаевай хүтэлбэрилдэг тракторнотаряан ажалай бригадын 50 гаран гэшүүдтэй коллектив мүнөө коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохо гэжэ шиидээд, ажал хүдэлмэреэ шэнэ эрилтын ёһоор эмхидхэжэ байнхай. Тус бригада мүнөө жэл 1000 шахуу гектар шэнэ, залууг газар эдлүүрилжэ, тарилгынгаа талмайе 5000 гектарта хүргэхэ, мүн силос дараха ургамалнуудые—кукуруза, наран сэсэг бүри ехээр таридаг болохонь. Тарилгынгаа талмайе иигэжэ ургэдхэхэтэйгөө хамта, тэндэхи механизаторнууд мүнөө жэл орооһо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ хэмжээ абажа байна. Тарилга хэхэ газараа һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, зүбөөр элдүүрилһэнэй ашаар барханайхид гектар бүриһөө 12—13 центнер орооһо таряа, 250—300 центнер кукурузын набша ногоо хуряаха гэжэ хараална. Тэдэнэй энэ хараа түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нүхэр Раднаевай даадаг бригада газар таряалангаа зүб мүрөөрнь эмхидхэжэ, орооһо таряанайшье, тэжээлэй ургамалнуудайшье тогтууритай, баян ургаса хуряадаг болоһон байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус бригада 30 мянга гаран центнер ганса орооһо таряанай ургаса хуряажа, өөрын һайн шанартай үрэнэ хүрэнгэтэй болохоһоо гадна, ниитынгээ адууһа малые хара таряагаар, овёсоор элбэг хангаһан байха юм.

Мүн колхозой кукурузашад муу бэшээр ажаллажа, үнгэрэгшэ жэл һаамхай үнеэн бүхэндэ 5—5 тонно кукурузын силос дараһан юм. Харин мүнөө жэл Барханай кукурузашад һаамхай үнеэн бүхэндэ 11 тонно силос дарахань. Иигэжэ тэдэнэр Хонхино, Галтай, Элһэн гэжэ уһалагдадаг, үрэжэлтэй газарта 500 гектар кукуруза, 200 гектар наран сэсэг тариха. Мүнөө эндэ кукурузашадай 4 звено эмхидхэгдэжэ, даажа абаһан участогуудаа үтэгжүүлжэ эхилээ.

Колхозой кукурузашад тарилга хэхэ газараа, машина, тракторнуудаа даажа абаад, түхэреэн жэл соо хүдэлмэрилдэг болохо. Тэдэнэй ажалай түлөөһэн абаһан ургасынь зэргээр үгтэхэ юм. Тиин мүнөө кукурузашад даабарита хүдэлмэридөө ехэ харюусалгатайгаар хандана. Дүй дүршэлтэй механизаторнууд Будажаб Гармаев, Сэнгэ Цоктоевой хүтэлбэрилдэг кукурузашадай звенонууд поли дээрэ саһа тогтооно, наг шэбхэ гаргана. Эдэ звенонууд тракторнуудаа дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, үдэр бүри тус тустаа 18—20 тонно наг шэбхэ гаргана.

Мүн һүүлэй үдэрнүүдтэ Б. Галсановай, Г. Бальжитовай звенонууд тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эмхитэйгээр захалба.

Кукурузашад даажа абаһан газарайнгаа гектар бүридэ 25—30 тонно шэбхэ гаргаха, газараа хабар, зундаа һайнаар уһалхаар хараалаһхай. Газараа уһалхадань кукурузашадта луговодууд ехэ туһаламжа үзүүлхэ байна. Аймаг, колхоз соогоо суутай үнинэй луговод, коммунист Буда Багреевич Яковлев Хонхинын кукурузын участогые һайрамай уһаар хабартаа уһалхын тулада мүнөө эндэ тошон халяана. Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Яковлев даажа абаһан 20 гектар сабшаланһаа 22—22 центнер эрхим шанартай үбһэ, 4 гектар газарай га бүриһөө 110 центнер хартаабха ургуулжа абаһан юм. Харин 1961 ондо энэ бэрхэ луговод уһалагдадаг газараа үшөө 20 гектараар үргэдхэхэ зуураа, ногооной, тэжээлэй ургамалнуудай ургасые 1,5 дахин дээшэлүүлхэ уялга абанхай.

— Мал ажалай продукци—һү, мяха, үндэгэ, орооһо улам ехээр абадаг болохын зорилгоор таряан ажалаа һайжаруулхамнай. Таряанай ургаса саашадаа эрид дээшэлүүлхын зорилгоор энэ жэл тракторнотаряан ажалай бригада ажахын тоосоондо оруулагдаха,—гэжэ тус колхозой түрүүлэгшэ Г. Э. Дамбаев хэлэнэ.

О. Раднаев,
манай корр.

Аймагуудай партийна эдэбхитэдэй суглаануудhаа

Гээгдэнги ажахынуудта туhалха

«КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэhэн асуудал Хоридо болоhон партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ табигдаhан байгаа. Энэ асуудалаар райкомой нэгэдэхи секретарь В. А. Сахьянов элидхэл хэжэ, аймагай хүдөө ажахыда ушардаг дутуу дундануудтушаа онсолон тогтожо хэлээд, эдэ дутагдалнуудые түргөөр усадхахын тула коммунистнуудай анхарал хандуулба.

Элидхэлэй hүүлээр 16 хүн үгэ хэлээ, шанга шүүмжэлэлшье гараа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ . Хориин аймагай ажалшад хүдөө ажахын продукт ехээр абаха талаар яhала амжалта туйлаа гэхэдэ болохо.

Хориинхид ажахын тоосоондо оруулагдаhан хонишодой оньhожоруулагдамал отарануудые түрүүлэи эмхидхээд, зүб арга хэрэглэhээрээ бүгэдэндэ hайшаагдаhаншье байха.

Гэбэшье үнгэрhэн жэлдэ энэ аймаг мал ажалай продукт абаха, гүрэндэ худалдаха уялгаяа ноohонhоо бэшээр дүүргээгүй. Малаа олошоруулха талаар баhал бирагдаагүй. hүүлшын долоон жэлэй туршада хонидой тоо толгой жэл соо дунда зэргээр 4 процентээр нэмэhэн байна. Гансал үнгэрэгшэ жэлдэ 18000 хонин hубайраа, 19000 хони, хурьгад гарзалаа.

Эдэ болон эмхидхэлэй бусадшье шалтагаануудhаа үндэhэлжэ ,аймаг дотор гээгдэжэ ябаhан ажахынуудыг (жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд) бии.

— Иимэ ажахынуудые гүнзэгыгөөр ухамайшалан үзэжэ, саашадань хүгжөөхэ зүб хараа заабаринуудые үгэхын орондо КПСС-эй райком, аймгуйсэдком түрүүлэгшэнэрые олоор hэлгээд лэ орхидог, — гээд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. П. Матвеев шангаар шүүмжэлээ.

ШАДАМАР МЭРГЭНЭЭР ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

Колхоз, совхозуудые илангаяа аймгуйсэдком hүүлэй үедэ нобшо нозогоор, халирхайгаар хүтэлбэрилдэг болошонхой гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдээ. Энээн тухай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ М. Г. Житихин нимэ жэшээ баримталан хэлэhэн байна. Манай колхоз Шара Талын сабшалан шадар оршодог гүрэнэй газарhаа нэмэлтэ сабшалан эрижэ, нёдондо үбhэ хуряалгын урда тээ аймгуйсэдкомдо хандаа hэн гэжэ тэрэ хөөрэбэ. Теэд түргөөр шинидхэбэрн гаргахын орондо аймгуйсэдком бүхэли хоёр hара, үбhэнhөө гаратар удааруулhан байгаа. hүүлээрнь ямар үбhэ сабшалтай гээшэб. Колхозуудай ажахы хүгжөөхэ хэрэгтэ ингэжэ «туhалжа» болохогүй.

Аймгуйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. М. Падагуров хүнүүдтэ бүдүүлиг шэрүүнээр, албан хойрогоор хандадаг. Мүн лэ нимэрхүүгээр КПСС-эй райкомой секретарь Б. С. Бальжинимаев хандадаг гээд, Хэжэнгын больницын эмшэлэгшэ К. М. Обунеева шүүмжэлээ.

Ушар иимэhээ аймагай партийна, советскэ болон ажахын органууд хүтэлбэрилхэ онол арганууудаа мүнөө үеын үндэр эрилтэнүүдтэ хүрэмөөр зохилдуулан табиха ёhотой.

УҺАЛУУРИДА ГОЛ АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Аймагай колхоз, совхозуудаймаг 65000 гектар хээрын сабшалантай. Тэрэнэй 20000 шахуу гектарынь уhалагдадаг байха. Харин аймагай гандуушаг уларилтай эрхэ байдалда энэ багал гэжэ hанамаар. Гэхэтэй хамта Анаа, Үдэ, Худан; Сулхара, Хэжэнгэ гэжэ голнуудые хаажа, сабшалан уhалха, бэлшээри уhажуулха талаар олон жэлдэ хэлсээд, мүртэй юумэ хэгдэнгүй байнаар.

Аймагай мелиорациин таhаг (даагшань нүхэр Филимонов) энэ талаар даншье hаа өөдэгүйхэн. Газарай нюруу хэмжэхэ зэмсэггүйгөөр, шодөөрөө тухайлаад, канава hубаг татаха ушар эндэ нэгэнтэ бэшэ үзэгдэнэ. Энээнэй эсэстэ татаhан канаваарнь уhан урдан ябатараа ондоо тээшээ халижа гараад, хараалагдаhан газар шиг абанагүй.

Аймаг дотор газараа hайнаар уhалдаг болохо хэрэгтэнь республикын советскэ, хүдөө ажахын органууд муугаар туhална. Юуб гэхэдэ, мелиорациин техникэ дуталдана, мүнгэн багаар hомологдоно.

Эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хүдөө ажахыда промышленна предприятинуудай хүргэхэ туhаламжа тухай хөөрэлдөөн гараа. Жэшээнь, Хандагайн леспромхоз «Победа» колхоздо 100 үнсэдэй байха оньhожоруулагдаhан нэгэ хашаа, 2 айл малшадай hууха томо хоёр гэрнүүдые барижа үгэхэнь. Оньhон аргаар шэбхэ ашаха, зөөхэ, буулгаха агрегат зохёон бүтээгээд, модо отолдог нүүдэл станцитайгаар колхоздо үгэхэ гэжэ бэлдэжэ байнхай. Үбhэ, таряа хуряалгын хаhада эндэхид хүдэлмэришэд болон автомашинануудые колхоздо эльгээхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Ж. Бадмаев,
манай корр.

Шанга шүүмжэлэл болоо

Баргажанай аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, «КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые нэгэн дуугаар hайшаагаад, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха хэрэгтэ бии байгаа дутуу дундануудые эрид шангаар шүүмжэлбэ.

—Манай аймаг гүрэндэ мал ажалай продукт ехээр худалдаха арга боломжотой,—гэжэ Курумканай совхозой 1-дэхи отделениин эрхилэгшэ О. Г. Шанюшкин тэмдэглэбэ.—Теэд hүүлшын жэлнүүдтэ адууhа малаймнай тоо толгой биратай олошорногүй, ашаг шэмэньшье дээшэлнэгүй. Илангаяа үнгэрэгшэ жэлдэ тон муугаар хүдэлмэрилжэ, 1959 онойхиhоо hү, мяха, ноohо, ороohо таряа hураггүй багаар абаабди.

КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд колхоз, совхозуудай фермэ, бригада, гүүртэ, отарануудаар үсөөн ябадаг, тэндэхи байдал hайнаар мэдэггүй. hүүлэй үедэ ажалшадай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ехээр hуладхагдаhан байна. Тиин партийн райкомой бюрогой гэшүүд зарим ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй бардам, гоё hайхан үгэнүүдтэнь этигээд, малшад, таряашадай ажал хүдэлмэрине нюураараа ябажа харахаяа болишоо. Партийн райком хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ арга методээ эрид хубилгаха ёhотой гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдээ.

— КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэринүүд, Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэнүүдтэй танилсаад байхадаа, бидэ малшад ажал хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха зорилготой байhанаа hайнаар ойлгообди, —гэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша hаалишан С. Г. Дашиева хэлэбэ.— Гэбэшье манай совхоз, колхозуудта hү hаалгаар бии байгаа ехэ арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй. Нютагай үнеэдhээ арай гэжэ 1000 хүрэхэгүй литр, үүлтэртэ үнеэдhээ 2000 шахуу литр hүн hаагдана. Энэмнай тон бага гээшэ. hаадаг hүнэймнай өөрынь үнэ сэн үшөөл ехэ. Яахадааб гэхэдэ, hаалишадай ажал оньhожоруулагданагүй, малдаа ороohо таряа гүрэнhөө ехээр худалдажа абанабди. Иимэ ябадалда эсэс табиха саг ерээ.

«Звезда» колхозой hүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Чебунин иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай колхоз үрэжэл hайнтай, уhалагдадаг газараар баян. Гэхэ зуура хэдэн жэлэй туршада тэндэhээ бага ургаса абтана. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, газарнай эзэгүй ха юм. Үндэр ургаса абахын түлөө бүхы ажахыгаа ажахыц тоосоондо оруулжа, таряалангай газар, сабшалангаа фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ даалгажа үгэхэ шухала.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй жэшээгээр колхоздоо тугалшадай саг ургэлжын бригада эмхидхэhэн тухай «Авангард» колхозой тугалшан нүхэр Кошонова хөөрэбэ. Иимэ бригадынхид тугалнуудаа түрэhэн сагhаань хойшо даажа абаад, нэгэ гараар нэгэтэй болоторнь түлжүүлнэ. Энэ бригадада 4 тугалшан хүдэлдэг. Эдэнэр КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ 200 тугал түлжүүлжэ, жэлтэй болоходонь толгой бүриннь амидын шэгнүүр 280 килограммда хүргэхэ гэhэн уялга абаа.

— Харюусалгагүйгөөр уялганууды абаха, даажа абаhан хүдэлмэреэ дүүргэхэгүй ябадалые партийн ЦК-гэй Пленум ехэ зүбөөр шүүмжэлээ,— гэжэ Курумканай совхозой ахалагша хонишон Б. Эрдынеев тэмдэглэбэ. — Саашадаа абаhан уялганууда дүүргэдэггүй хүнүүдые хатуугаар зэмэлхэ хэрэгтэй.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан хүдөө ажахыгаа улам саашадань хүгжөөхын тула дутагдалнуудаа дары усадхажа, аймагаа гээгдэлhээ гаргаха зам хараалhан шиидхэбэри баталан абаа.

О. Раднаев,
манай корр.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭhЭНЭЙ

hҮҮЛЭЭР

„Замыкална" ёhотой...

Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй гэрээрхи радио муугаар дуугарна, харин тэрэнине заhабарилха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг Михайловскын хэлхеэ холбооной конторынхид түлөөhыень абахаяа мартадаггүй гэжэ иимэ гаршаттайгаар манай газетын январиин 5-най номерто толилогдоhон бэшэг соо хэлэгдэhэн юм.

Энэ бэшэг аймагай хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөон дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ,— гэжэ тус конторын начальник нүхэр Сафонов манай редакцида мэдээсэбэ. Хүдөө тосхонуудтахи радноузелнуудай ажал хинан шалгажа, радиогой таhалгаряагүй hайнаар дуугаржа байхын тула хэмжээн абтажа байна.

ҮШӨӨ НЭГЭ ШЭНЭ ЗАВО

Паровозо-вагоншо заводhоо зүүлжээ, Үдэ голой хойто бэедэ, эзэгүй мэльгэн сагаан тала байhан газарта хирпинсээр баригдажа байhан үндэр байшангууд, мантан ехэ башенна крануд холоhоо бархайн харагдана. Тэрэ тойрон хүдэлмэришэдэй олон дабхар гэр байрануудшье аржылдана.

Үни холын тэрээн худар ябаагүй хүн энэ шэнэ барилгые харан сасуугаа «эндэмнай баhа юун бии болошобоб» гээд сошордон асууха.

Гайхаха юумэ юун байхаб! hара, жэлнүүдэй үнгэрхэ тума иимэ барилганууд хаа хаанагүй бодхоогдожо, хүдэлжэ байhан предприятинуудай тоодо оруулагдана.

Барилгада хэрэглэгдэдэг түмэр-бетоноор шудхагдаhан зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг үшөө нэгэ шэнэ завод бии болгогдобо. Энэ хадаа үнгэрhэн жэлдэ түмэр-бетонно зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг полигон байhан юм. Мүнөө тэрэнэй база дээрэ тус завод байгуулагданхай.

Энэ шэнэ заводой коллектив 1961 ондо арба гара мянган кубометр түмэр-бетонно зүйлнүүдые бүтээжэ гаргаха түсэбтэй гэхэ гү, үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 2,5 дахин ехэ продукци городойнгоо барилганууда үгэхэ зорилготой.

Мүн тус завод дүүрэн хүсөөрөө үшөө ашаглагдажа эхилээдүй. Гараха март hарада түмэр-бетонно зүйлнүүдые гаргадаг заводой гол корпусой барилга, түхеэрэлгэ дүргэдэхэнь. Тэрэ корпус байгша оной майн 1 хүрэтэр хүсэд бэлэн болохо юм. Тэрэшэлэн бетон зуурадаг цехынь тэрэ үеэр бэлэн болгогдохо байна. Түмэр-бетоноор шудхагдаhан блок, потологой хушалта нягтаруулха, загсаан хатааха зэргын уурал үгэхэ котельнэнь ерэхэ зунай июль hарада ашаглалгада оруулагдахаар баригдажа байна. Түмэр-бетонно хэрэгсэлнүүдые шудхадаг полигониинь мүн июль hарада бэлэн болгогдохо.

— Эдэ цехүүдэй хүсэдөөр хүдэлгэгдөөд байхада, заводнай жэл соо хэдэн арбаад мянган кубометр барилгын материал бүтээн гаргажа шадаха аргатай болохо юм,— гэжэ заводой директор Владимир Викторович Перебраженский хөөрэнэ.

Түмэр-бетонно зүйлнүүдые шудхан гаргадаг энэ завод январь hарынгаа даалгабариие 142 процент дүүргэhэн байна. Тиигэжэ хүдэлмэришэдэйнь ажалай бүтээсэ нёдондонойхиhоо hураггүй дээшэлээ.

Барилгын материалнуудые бүтээн гаргаха талаар Иван Бурлаковай даадаг опалубщигуудай звено, Дмитрий [illegible]ковой даадаг бетонщи[illegible] бригада, Виктор Р[illegible] даадаг арматурщигуудай [illegible] гаданууд ажалдаа шалг[illegible] алдар солодо хүртэнэ. [illegible] бригада, звенонууд а[illegible] бүтээсын талаар гайх[illegible] туйлалтануудые хар[illegible] нормоёо 200—225 проце[illegible] рэтэр дүүргэнэ. Тиихэдэ[illegible] лубщик Атрашкевич, ар[illegible]щик Торовцева болон [illegible] гаргуу hайнаар ажалла[illegible]

Үшөө нэгэ шэнэ пре[illegible] тиин коллектив 1961 он[illegible] даалгабариие декабр[illegible] хүрэтэр дүүргэхэ, түрэл[illegible] мунистическэ партиинган[illegible] съездын нээгдэхэ үдэр х[illegible] арбан hарынгаа түсэб [illegible] хэ зорилготой.

Н. Цыбе[illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (дэ[illegible] доошо): 1. түмэр-бетонн[illegible] рэгсэл гаргадаг заводой [illegible] опалубщик П. Атраш[illegible] 2. Тус заводто бэлэн пр[illegible] ашаалхань харуулагдан[illegible]

Л. Хайдуровай [illegible]

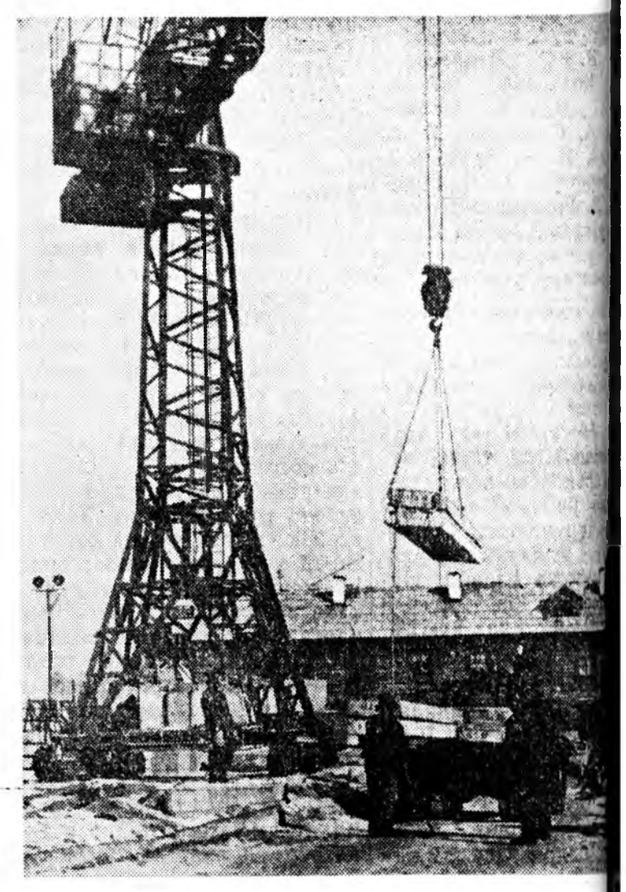

Загаhашадай дундаhаа шалгарагшад

Гол түлэб агнуурийн ажахытай Хойто-Байгалай аймагай ажалшадай дунда КПСС-эй XXII съездын хүндэлэлдэ мүрысөөн дэлгэржэ байна.

Жэл бүхэндэ загаhа ехээр баридаг Сталинай нэрэмжэтэ колхозой загаhашад абаhан уялгаяа hайнаар бэелүүлжэ байнхай. Энэ оной түрүүшын кварталай эхинhээ тэдэнэр Иркан нуурай мүльhэн дорohоо загаhа барина. Семен Кондаков, Николай Комарицын гэгшэдэй даадаг бригадануудhайнаар хүдэлмэрилжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гарансхай. Эдэ бригадануудзагаhа бариха кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргээд, мүнөө аяар август hарын түсэбөөр ажаллана. Эдэ үдэрнүүдтэ туршаалгын пунктда хүрэhэн загаhан бүри ехээр асарагдана.

1960 оной дүрбэдэхи кварталда Баргажанай аймагай загаhашад мүрысөөнэй үргэдхөө hэн. Тэрэ[illegible] хойшо оролдосотойгоо[illegible] лажа байhан Кировэй[illegible] жэтэ колхозой загаhаш[illegible] ра бүридэ hайнаар [illegible] рилжэ, дүрбэдэхи [illegible] дүнгөөр Бурядай [illegible] Министрнүүдэй Совет[illegible] рядай совнархозой д[illegible] гын Улаан туг 1500 [illegible] мүнгэн шантайгаар аб[illegible]

С. Ш[illegible]

Мүнөөдэр Советскэ Армиин hайндэр

ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ, АРАДУУДАЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ САХИН ХАМГААЛАГША

☆

В. И. ЧУЙКОВ,
Советскэ Союзай маршал

★ ☆

Тэмсэлэй, илалтануудай алдарта замаар ябажа гараhан Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 43 жэлэй ойс манай ороной арадуудтон халуунаар, омогорхолой мэдэрэлтэйгээр тэмдэглэжэ байна.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин үедэхи революционно байлдаануудай гал дүлэн соогуур Улаан Армиие Коммунистическэ парти, тэрэнэй вождь В. И. Ленин байгуулаа hэн. «Энэ арми хадаа революциин туйлалтануудые, манай арадай засагые, солдадуудай, хүдэлмэришэдэй болон таряашадай депутадуудай Советүүдые, бүхы шэнэ, үнэхөөрөөл демократическа байгуулалтые арадай бүхы дайсадhаа хамгаалха үүргэтэй...» гэжэ Владимир Ильич хэлээ hэн. (Зохёолнуудай 26-дахи том, 381-дэхи нюур).

Хүдэлмэришэн-Таряашанай Улаан Арми байгуулагдан сасуугаа Германиин империалистнуудай полкнуудта, ехээр зэбсэглэгдэhэн 14 капиталистическэ гүрэнүүдэй арминуудта эсэргүү, контрреволюционно дотоодын хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл хэжэ ороhон байгаа. Үлэсхэлэн болон hандаралай боложо байhан үедэ гурба үлүүтэй жэлэй турша соо тэгшэ бэшэ тэмсэл хэхэдээ энэ арми интервентнүүдэй нэгэдэмэл булюу хүсэнүүдые, тэдэнэй табималнууд Юденич, Колчак, Деникин, Врангель болон бусадай контрреволюционно хүсые бута сохижо шадаhан байгаа.

Социалистическэ гүрэнэй, тэрэнэй армиин байгуулагдаhан түрүүшын үдэрhөө эхилэн бүхы дэлхэйн ажалшад хадаа энэмнай империалистическэ хархис хара хүсэнүүдые даража шадаха хүсэн болоно гэжэ мэдэhэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд шанга шалгалта гараа, эзэмдэгдэhэн Европын сэрэгэй-экономическа хүсэ шадалые хэрэглэhэн гитлеровскэ Германида эсэргүүгээр энэ дайн хэгдэhэн байгаа. Тус дайн манай Эхэ ороной арадуудай хэдэн зуун жэлэй туршада үзэhэн бүхы дайнуудhаа эгээн лэ хүндэ хүнэрьнь байгаа.

Эртэнhээ эмхидхэн бэлэдхэгдэhэн поякнуудай Советскэ Союзда харата муухайгаар добтолон ороhон ушар Улаан Армиие, Далайн-Сэрэгэй Флодые бэрхэтэй хэсүү эрхэ байдалда оруулhан байха юм. Дайнай түрүүшын hарануудта манай арми дайсанай булюу хүсэнүүдтэ эсэргүү шэрүүн шанга дай хэhээр, түрэл городууд болон тосхонуудаа саг зуура орхижо, ороной гүн руу сухариха баатай болоо hэн.

Энэ хүндэ хүнэр үедэ Коммунистическэ парти 1918 оной hүртэ жэлэйхи шэнгеэр социалистическэ Эхэ ороондомнай аюул тохёолдоод байна гэжэ соносхоод, Эхэ ороноо хамгаалхын, фашистска булимтарагшадые бута сохихын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулхыень арадые уряалhан байгаа. Энэ уряаень hэ хүсэнүүдые байгуулаад, дүй дүршэлтэй болоод байхадаа, хэтэрhэн дайсанда шанга сохилтонуудые үгэдэг болоо hэн. Москва шадар, илангаяа Сталинград шадар болоhон агуусхэ байлдаануудай үедэ манай арми фашистска булимтарагшадай арминуудта хүсэн түгэс сохилтонуудые үгэhэн байна. Эдэ илалтануударадай, тэрэнэй армиин зоригые бүри ехээр бадаруулжа, фашистска Германиие лаб бута сохихобди гэhэн этигэл найдабари түрүүлhэн байгаа. Эдэ илалтануудгитлеровецүүдэй дарлалта доро ороhон Европын арадуудые тэмсэлдэ зоригжуулаа, фашизмын хүсэнүүдтэ тэдэнэй эсэргүүсэхэ шадабариень дээшэлүүлээ.

Курск шадар, Украинада, Белоруссида, Балтика шадар болоhон илалта түгэс байлдаануудай үедэ Советскэ Арми фашистнуудые эрид шангаар диилэн булижа, тэдэнэй үлэгдэлнүүдые манай Эхэ ороной газар дээрэhээ түрижэ гаргаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай hүүлшын шатада Советскэ Арми Польшын, Румыниин, Болгариин, Венгриин, Чехословакиин болон Зүүн Европын бусад оронуудай газар дээрэ фашистска сэрэгүүдые түгэсхэхэ, тиигээд коммунизмда шата дамжан[illegible] рэгтэ совет арадай бүхы т[illegible] лые зорюулhан байна. Иим[illegible] далда бата бэхи, удаан саг[illegible] рамдал хангаха, капитал[illegible] hаран сүлөөрhэн оронуу[illegible] байдал зохёон байгуулгал[illegible] ха гээшэ манай партиин г[illegible] литикын гол зорилго болоh[illegible] Капиталистическэ байг[illegible] хахасаhан оронуудтай [illegible] Союзай экономическа, [illegible] тическэ нягта харилсаа х[illegible] гуулhанай ашаар бүхы [illegible] рэ социализмын байдал [illegible] бэхижээ.

Мүнөө дэлхэйн социа[illegible] байгуулалта өөрынгөө [illegible] шэнэ шатада ороод ябаа[illegible] Союз коммунистическэ [illegible] амжалтатайгаар, үргэн [illegible] гаар байгуулжа байна. [illegible] ческэ лагериин бусад о[illegible] циализмын үндэhэ hуур[illegible] татайгаар табижа байн[illegible] зариманиинь хүгжэлтэ е[illegible] листическэ общество бай[illegible] ороод ябана. Мүнөө соо[illegible] гүрэнүүд дэлхэйн хүгж[illegible] нүлөө үзүүлдэг болоо. [illegible] шухалын шухала а[illegible] шэнээр, эб найрамдалы[illegible] тиин, социализмын аша[illegible] руугаар шиидхэхэ бодо[illegible] ломжонууд бии болоно[illegible]

Гэбэшье дэлхэйн ш[illegible] аюул үшөөл зайсуулаг[illegible] hаар. Империалистнуу[illegible] хэг түримхэй сэрэгэй [illegible] дые байгуулаад, социа[illegible] нуудые тойруулан сэр[illegible] дые эмхидхээд, тон ех[illegible] гаар ядерна буу зэбсэ[illegible] Баруун Германиин [illegible] уhоо мэсэгээ абахые э[illegible] хаба шадал соогоо hэ[illegible] үедэ бүхы капиталист[illegible] нүүд хамта дээрээ б[illegible]

АРМИДАА АРАДНАЙ ДУРАТАЙ!

Уранзурааша **А. Кручинын** зураhан плакат. СССР-эй Оборонын министерствын Сэрэгэй хэблэл тус плакадые хэблэн гаргаа. ТАСС-эй фотохроника.

Арадай кандидадуд

Залуухаа хүндэтэй ябахадаа...

...краинын элитэ уран зо... ...лшо Аркадий Первенцев «...луухаа хүндэтэй ябаха» гэ... ...ном соогоо коммунизм ...гуулагша залуу үетэнэй ...эдэ мүхэшэгүй зориг, хү... ...эрэмэлзэл, үүсхэн зохёохы ...хамшагта үйлэ хэрэгыень ...лон байгаа ажабайдалай ...сооhоо айхабтар тодо хур... ...р, хүнэй сэдьхэлдэ гүнзэгы ...ол түрүүлмээр харуулжа ...даhан байна.

...залуухаа хүндэтэй ябаха... ...үгэ гансата мүнөө гэнтын ...ргаар газар дээрэ бии бо... ...ноо бэшэл. «Нэрээ хухаран... ..., яhаа хухара» гэжэ ма... ...бурят зоной хэлсэдэгэй ...р, хүн амитанда туhа хэ... ...зол жаргал олохын тү... ...бзеэ арюун сэбэрээр аба... ...абаха гэhэн удхатай үгэ ...гаа бшуу. Харин мүнөө... ...ет хэмэл одонуудай холын ...нетэнүүдые шэнжэлэн то... ...хойлжо байhан гайхамшаг... ...ре сагта энэ юрөөл үгэ шэ... ...обществын хүнэй хамаг ...н hайхан шэнжэ шана... ...нь бэедээ абажа хүмүү... ...лхэ, коммунистическэ ...р ажаhууха, ажаллаха гэ... ...удхатай болоно ха юм.

...ргэн Бурят ороноймнай ...мянган залуушуул сооhоо ...мунистическэ ёhоор ажа... ...да, ажаллаха хүсэлтэн бо... ...гой hүүлээр hэргэhэн hар... ...тал үдэрhөө үдэртэ оло... ...жо байнхай. Зүб даа. Са... ...най эрилтэ иимэ ха юм! ...энэй нэгэн — Сэлэнгын ай... ...гай «Улаан Оронго» колхо... ...суута hаалишан Людмила ...саранова... Ажабайда... ...гаа арюун зүргэ харгы... ...hаял зорижо ябабашье ...нь, хорёодхон наhаниинь ...ай алдар солоор шэмэг... ...энхэй...

...дэ Люситэй нэгэ нютагай ...ан. Комсомолойшье худэл... ...дэ хамта ябаhан байха... Люсидэ нэгэл hайн тала ...агша. Комсомолой коми... ..., суглаан дээрэшье үгэ ...дэ юумые нюужа хаб... ...а байнгүй, сэхэ руунь та... ...рхиха. Энээнэйнь түлөө ...ние үетэн нүхэдыншье ...дэг hэн.

...д мүнөө тэрэнэй галта... ...рахан нюдэд соонь бая... ...шон ялабхин байхыень ...адаа, нөөхил шуумар ...аа, даруухан зангаа та... ...үй ябаhыень мэдэбэб.

— Зай, Люся, өөрынгөө ам... ...лта, ажал тухай хөөрыш ..., гэхэдэ: — hонирхоод... ...рхимоор юун байхаб. Хэ... ...байhан юумэмнай бултан... ...харагдажа, мэдэгдэжэл ...на ха юм. «Томо онго... ...холын тамаралга хэрэг... ...гэhэншүү үүлтэртэ үнэсд... ...үбhэ, шэмэтэ тэжээл дуран ...ь үгөөд байгаа hаа, hүн ...ошье гоожонол бээ. Үн... ...гшэ январь hарада үнеэн ...hөө 111 литр hаагааб. Жэ... ...ни уялга — 2500. Энээнээ ...й хүргэхэ hанаатайб. Зү... ...бидэндэ нэгэ «hурамхи... ...ан үбшэн» бии. Юун гээ...

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

„Уhанда орогшодые абарhанай түлөө“ медаляар иүхэд Е. В. Костенковые, М. К. Фоминае шагнаха тухай

Уhанда орогшодой ами наhые абархадаа энэрхы сэдьхэл, эрэлхэг зориг гаргаhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1957 оной февралиин 16-най Указай үндэhөөр доро дурсагдаhан нүхэдые «Уhанда орогшодые абарhанай түлөө» медаляар СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй зүгhөө шагнаха.

Костенков Евдоким Васильевичые — Бурядай АССР-эй МВД-гэй харуулэй взводой милиционер.

Фомина Мария Кирилловнае — Яруунын аймагай ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомой коммунальна таhагай худэлмэрилэгшэ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Советүүдэй байшан. 1961 оной февралиин 16.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдые hунгаха hунгалтада яруунынхидай ямараар бэлдэжэ байhан тухай асуудал Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум хаража үзэбэ.

Нютагай Советүүдые hунгаха hунгуулиин Дүримтэй зохилдуулан, аймаг доторнь hунгуулиин участок, округууд hаа саг соогоо байгуулагдаhан, hунгуулиин окружной комиссинууд баталагдаhан, мүн hунгагшадай списогүүд хараалагдаhан болзортоо бүгэдын анхаралда табигдаhан байна.

Hунгалтада бэлэдхэлэй худэлмэриин аймаг дотор үргэнөөр ябуулагдажа байбашье hаань, зарим сомоной, сельскэ Советүүдэй зүгhөө гүрэн түрын шухала удхашанартай энэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаха ушар үшөөл үзэгдэнэ гэжэ Верховно Советэй Президиум тэмдэглээ.

Ажалшадай дунда ойлгуулламжын худэлмэри үдэрhөө үдэртэ улам эршэмтэйгээр ябуулха хэрэгтэ аймагай соёл культурын, эмнэлгын зургаанууд хүсэдөөр хабаадуулагданагүй. Hунгуулиин олонхи участок, агитпунктнууд мүнөө хүрэтэр зохид hайнаар түхеэрэгдөөдүй, тобшоор хэлэхэдэ, hунгагшадай сүлөөтэй сагаа сэнгэлигээр, hонирхолтойгоор үнгэргэхэ бодото гуламтань боложо шадаагүй байhаар. Нютагай Советүүдэй депутадууд hунгагшадайнгаа үмэнэ хаа яа тоосоно. Мүнөө үедэ аймсоветэй 40 депутадай 15, сельскэ, сомоной, поселогой Советүүдэй 203 депутадай 145 хүниинь hунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоhон байха юм.

Элирүүлэгдhэн дутагдалнуудые ойрын сагта сүм усадхажа, hунгалтада бэлэдхэлэй худэлмэриие улам эршэмтэйгээр ябуулхыень Яруунын аймсоветэй гүйсэдкомые Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиум уялгалаа.

Тэрэшэлэн Хориин аймагай Хэжэнгын сомоной Советэй худэлмэриие хаража үзөөд, тодорхой хэмжээнүүдые хараалhан байна.

Бэрхэлши даа, Цыбик-Ханда

Залуухан басаган Цыбик-Ханда Буянтуевагай комсомолой путевко абаад, хонишодой бригадада худэлхэеэ ошоходо, нютагайнь залуушуул тэрэнээ ехээр магтаhан юм.

Тэрэмнай мүнөө колхозойнгоо 4-дэхи комплексно бригадада ажаллахаяа ерэхэдэнь, ахалагша хонишон Цырендоржи Шарапов халуунаар уттажа абаhан байгаа.

— Ёhотойл ажалша басагатай болоод байнабди. Ерэhэн үдэрhөө хойшо 130 хурьга абажа түлжүүлээ. Залуушуулайнгаа найдабариие харюулхал хаш,—гэжэ хонишон Шарапов магтана.

Зураг дээрэ: Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Сэлэнгэ) хонишон Цыбик-Ханда Буянтуева үдхэжэ, түлжүүлжэ байhан хурьгаяа тэбэреэд байна.

Ц. Балдановай фото.

Цокто НОМТОЕВ

„Эрхыдээ эрдэмтэн бологты“

(Шэнэ повестьhоо абтаба)

„Шэдитэ харуул“

Үни урданhаа зэргэлжэ hүүhан бурят,ород болон зөөжэ ерээд нютагжаhан бусадшье яhатанhаа бүридэhэн «Дружба» колхозой центр hүүлэй жэлнүүдтэ далайса ехэтэйгээр баригдаhан шэнэ гэрнүүдээрээ толорно. Зосоогуурнь ябахада, хуушан шэнэ хоёрой ехэ тэмсэлэй hүүлдэ шэнэнь буляад, бата hуурияа эзэлжэ лаб hүүhан шэнги шулуун hууритай, үндэр гэшхүүртэй, олон сонхотой, тэбхэр углуутай гэрнүүд гудамжын хоёр хажуугаар гуримтайгаар жэрыжэ, гоё үүдэнүүдтэй хаймал шэнэ хашааануудаараа холболдон хүтэрэлдэнэ. Эдэ гэрнүүдэй hүүдэртэ, хажуудань үмхи яhаа үльти дайруулаад, хахархай хубсаhаа натаруулан, сэбэрлэгдэхэ саг үдэрөө хүлеэжэ байhан юм шэнги иишэ тиишээ найгаhан, хэлтыhэн, нэгэн, хоёр hарюу, зааханууд шагаабаритай, набтар гэрнүүд зүдэрүү дарамтаар харагдана.

Шэнэ гэрнүүдэй элдэб угалзатай ставинуудтай олон сонхонуудынь наранай гэрэлдэ наадан толорно. Нанзад дарханай hыледэг угалзануудые hажаалган хэгдэhэншье гоёолтотой сонхонууд бии. Хуршынгөө гэрhээ бүри уужам, үлүү үзэмжэтэй гэр бариха гэжэ бахархан мүрысэhэн шэнгеэр ажалта үдэрөөр олон, олзо ехэтэй түрүү малшад болон колхознигуудай ялагар салагар гэрнүүдhээ тээ саанахан, даншье гудамжа дээрэ бэшэ, хорёо соо хуушаншье гэхэдэ хуушан тээшээ орохоор бэшэ, хуушан гэрнүүдhээ hураггүй үндэр, хуужагар бэшэ, тэрбэгэр тэгшэ хушалтатай, багашгхан сонхонуудынь айхабтар гоё угалза hылүүр гоёолтотой, зүүн хажуудаа үргэлжэ шэллэгдэнхэй террастай гэрэй олон табсантай үргэн гэшхүүр дээрэ, мүлшэрхэй барюултай үүдэ тулаад, hурагшад Солбон Дандар Гэлэгмаа гурбан нюур нюураа харалсажа байтараа, hубарилдан борсогошолдоод, гэртэ орошоно.

Хоймортоо нэмhэгэн hүүhан үндэр бэетэй, орой халзан, шаралан татаhан шэнгэн hахалтай Нанзад дархан тэрэнгиин үндэhөөр хэhэн хитагар томо гааhандаа шүбүүг тааруулжа hууна. Орогшодые ажаглан, уйтан нюдөө үүдэн тээшэ хандуулна. Тиигээд оноожо ядаhан хэбэртэй, бага хэлтын hагад hарабшалаад: —Хэд бэ тэндэ? Наашаа гарагты! —гэнэ. Аргамжаар татуулhан юм шэнгеэр орогшод ойротохо зуураа:

—hайн, ахайхан,—гэзд Солбон энеэбхилэн шэнэхэн гааhыень hайхашаан харана.

— hайнууд! Ши hургуулиhаа ерээбши? Энэш хэнэй басаган бэ?—гэзд Гэлэгмаа тээшэ харана.

—Энэ намар ерэгшэ агрономой басаган даа. Хамта нэгэ класста hурадагбди.

—Аа, иимэ басагатай хүн ерэhэн юм бы. Бэшэмнай булта ажалдаа гаранхай, иигээд гансаараа үлэжэ hуухадаа, үдэр эльгээжэ, энэ гааhа носожо hуунаб даа.

—Ямар гоёхоноор хээ гээшэбта? Эреэн нюдэнүүдтэй, яаhан гоё модон гээшэб?—гэзд Дандар хүбүүн гааhыень гартаа абаад, тахяагай жаахан дальбараа бариhан шэнгеэр адхаад hууба.

—Юун гоё гэжэ даа, hалагдаа байна даа, нюдэн онохогүй, гар hалаганаха болоол даа. Залуушагтаа тархишье бэлээр, сэбэрээр хэгшэ бэлэйб. Энэ hүүлшым гааhан болобо ха даа,—гэзд нюдэнэйнгөө шэл абан аршана.

—Муухай бэшэл, гоё гоё лэ,—гэзд Гэлэгмаа басаган урагшаа үлыбэ.

—Тиигээ hаа, яагаа hайн юм. Би ехэ голожо, хүгшэрхын далайн гомдолдо дарагдан hуугаалби,—гэзд бага миhэд гэбэ.

— Энэ ямар бургааhаар мүштүүг хэнэт?—гэжэ Солбон асууба.

—Энэ үнэгэн шэлбэ гээшэ. Үнэгэн шэлбэ, мойhоной эшэ, hухайгаар шүбүүг хэхэдэ hайн юм,—гэбэ. Иимэ нэрэнүүдые түрүүшынхеэ дуулаhан хүүгэд, нюур нюураа харалсана.

— Ай, зайлуул, ямар hонин юумэ дуулгабат. Барилга ехэл болодог болоогшо, бүри ехэ барилга болохые зүгнөө гүт?

— Бариха, дархалха. Коммунизм байгуулхада олон дархашуул хэрэгтэй.

— Хүн булта дархалжа шадаха ябаха ёhотой болоо.

— Булта эрдэмтэй.

Үбгэжөөлэй нюдэнэй хараса зүүн хойто буланда байhан модон ханза тээшэ ошодог болобо.

— Теэд юу үгэхэ гээшэ биб? Минии иигээд дүүрэхэдэ, багажа тоногым барижа дархалха хүн байхагүй ха гэжэ hанагша hэм. Мүнөө бултаараа дарханда hурэхамнай гэхыетнай дуулабаб.

— Ямаршье зэбсэг үгэгты. Үгэhыетнай абаашахабди, — гэзд Солбон шамдуулба. Нанзад үбгэн hуурриhаа бодожо ошоод, модон ханза дээрэхи юумэ хүүгэдтэ абхуулжа сүлөөлүүлээд, ханзаяа аргаахан нээбэ. Эмхитэйгээр табиhан дарханай элдэб зэбсэгүүд ирайжа харагдаба. Үбгэн нэгэ элэшэhэн эшэтэй, шүтэгэр хутага гаргаад:

— Амhарта, бараашье дархалхада, түрэдэ төөлэйшье барихада баруун гарта бахим адхагдадаг. Аян, агнууридашье хани болодог, хажууда ябадаг эритын дээжэ, эрэ hүнэй зэбсэг—хутага нэн түрүүн бариха ёhотой болоно. Таанар дархан болохо гээ hаа, энэ хутагаар модо зорожо hурагты. Гар хургаяа бү отологты. Би дархан боложо ядажа ябахадаа иигэжэ гарайнгаа үлүү ооё мүлиhэн хүм,—гэзд зүүн гарайнгаа долёобор хурганда аргагүй олон hорьбо харуулба.

— Зааха багша байгаа бэшэ даа. Тааруу дарханай газар байгаагүй бшуу. Зай, залуу нүхэд, энэ хутагаар ээрсэгтэ эшэ, хулганаанда занга, бурууда хамагша дархалжа түрүүн hурагты,—гэзд hарбайба.

— Зай, зай,—гэлдээд үхибүүд тэрэниинь абаба. Үбгэн баhа нэгэ барюултай, хоёр тээгээ хурса эритэй тохигор түмэр гаргаад:

— Зай, энээгээр аарсанай шанага, аарса уудаг матаар түнхижэ хэдэг ухьма гээшэ бэлэй. Аарса уудагүй таанадта хэрэгээ болиhон зэбсэг ха даа, нэмдаа хэбтэг даа,—гэзд бүдөөр эрынь орёогоод байрадань табиба. Хэдэн янзын hүүшэ, бураабша, харуул, дохолон харуул, хюрөө гэхэ мэтые обоо хүбөө гаргаад:

— Эдээниие абаашаха болоо гүб та даа, мүнөө дээрээ үнэхөөрөө туушатай дархалаа hаатнай бүри hайн, нарин тоногуудаа үгэхэ байхаб. Бү адагты, үүрэгты, шолмонууд! Байзагты, энэ хайрсаг соо хээд, баряад ошогты,—гэзд дархалхадаа хадааhа, тоногоо хээд абажа ябадаг элэшэнхэй хуушан, дарханнайнгаа хайрсаг үгэбэ. hурагшад бэлэгүүдээ айхабтар олзуурхан тэрэ хайрсаг соогоо тааруулан хэбэ. Зэбсэгүүдэй хурса торгон эрынь хибархагүйгөөр хэгшэ аа гү? гэжэ ажаглан hүүhан үбгэн:

— Зай, толгойдоо ухаатай, эрхиидээ эрдэмтэй бологты. Зориhон юумэеэ бүтээжэ, тухандань хүрэхэ хэрэгтэй. Ехэ хэрэгэй эхиндэ ябана гээшэт,—гэбэ.

— hайн даа, ахайхан, бидэ багшадаа абаашажа тушаахабди,—гэлдэбэ.

hурагшад хайрсагтай бэлэгүүдээ хоорондоо тэлээд, ургасатай сэсэрлигhээ ехэ жэмэс түүгээд бусажа ябаhан шэнги юумэнүүд шамдуун алхалалдабад.

АЛМА-АТАДА шэнэ универмаг — Казахстанай худалдаа наймаанай тон томо предприяти нээгдэбэ. Магазинай байшан мүнөө үе сагай эрилтэнүүдтэ тааруугаар баригдаhан байна. Эндэ 250 хүн наймаа хэдэг. Тэдэнэй олонхинь залуушуул, комсомолшууд юм. Магазинай нээгдhэн түрүүшын үдэр 350 мянган түхэригэй (шэнэ мүнгөөр) эд бараан худалдагдаhан байна. Зураг дээрэ: шэнэ универмагай байшан.

ТАСС-эй фотохроника.

...тэй доллар жэл бүри сэрэгэй ...лада зорюулна. Арбан жэлэй ...тэ НАТО-е байгуулаад, тэрэ ...лэй гэшүүн болоhон оронуу... ...рэгэй гаргаша 555 миллиард ...миллион доллар болоhон байха ...

...низ ушар байдалай тохёолдоод ...ла, Коммунистическэ парти, ...кэ правительство өөрынгөө ...та хүсэнүүдые ядерна буу зэбсэг, тэдэниие ошохо газартань ...низ шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр, ...дайшалхы техникээр хангаха ...й болоhон байна. Энэ хадаа со...стическэ лагериин сэрэгэй хү...дые улам бэхижүүлхэ, им...ностнуудай эзэрхэг түримхэй ...лтын хэхэ аюулhаа өөhэдыгөө ...тайгаар хамгаалха арга ол...

...өө үедэ Советскэ Союз, социа...ческэ лагериин бусад оронууд ...ческа болон политическэ ...ехэ амжалтануудые туйлаа. ...дэрэхи хүсэнүүдэй тэнсүү...лизмын аша туhада таа...р хүбилhан байна. Тэрэнэй ...дайн байлдаае обществын ...hаа зайсуулха арга бии бо... ...ниие бэелүүлхын тулада ...ондо ондоо байгуулалтатай ...дэй энхэ тайбанаар зэргэ ...байха гадаадын политика ...хэ, ядерна зэбсэг туршалгые ...ха, буу зэбсэг бүгэдэниитэ... ...өөр хуряаха шухала.

...ал иимэ политикые Советскэ ...шүү сэхээр, оролдосотойгоор ...дэг байна. ООН-эй Генеральна ...лейн XV сесси дээрэ Н. С. ...ин иигэжэ хэлээ hэн: «Буу зэб... ...гаанитээрээ, хүсэдөөр лэ ху... ...г байгаа hаа, бата бэхи эб ...дые, хүн түрэлтэндэ энхэ ...йдые хангажа болохо ...Хэрбээ зэбсэгтэ хүсэнүү... ...буу зэбсэгүүдые үгы болгохоо ...н гүрэнүүдэй арсахаяа болёод, дай хэхэ зэбсэг түхеэрэлгэнүүдые усадхахые зүбшөөгөөд байгаа hаань, социалистическэ оронууд зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэгүүдые барижа байхаяа болихо hэн. Тиин ракетнэ сэрэгүүдые, армиие, флодые, авиациие, агаарай добтолгоhоо хамгаалха сэрэгүүдые барижа байха хэрэггүй болохо hэн».

Өөрынгөө 43 жэлэй ойе үгтажа байhан эрэлхэг зоригто Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд коммунизм байгуулгые, эб найрамдалые, арадуудай аюулгүй байдалые хёрхоор сахин хамгаалжа байна. Мүнөө үедэ шэнэ түхэл янзын гол Зэбсэгтэ Хүсэнүүд — ракетнэ сэрэгүүд байгуулагдаа. Эдэ сэрэгүүд дэлхэйн бүмбэрсэгэй алишье хубида байhан газарнуудта ядерна зэбсэгээр хүсэтэ сохилто үгэжэ шадаха байна. Бусад бүхы түхэлэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд ракетнэ зэбсэгүүдээр хангагданхай.

Манай хуурай газарай сэрэгүүд, авиаци, флот болон ПВО-гэй сэрэгүүд шанарайнгаа талаар тад ондоо болоо. Ракетно-ядерна зэбсэгүүдээр, эрхим hайн бронетанкова болон бусад дайшалхы техникээр хангагдаhан эдэ сэрэгүүд үнгэрhэн дайнай үеын сэрэгүүдhээ тусгаар, ехэ илгаатай байhан дээрэhээ мүнөө үеын дайн байлдаанай орёо нарин зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байна.

Советскэ Союз сэрэгэй талаар эгээн хүсэтэй гүрэн болоод байhанаа мүнөө нюудаггүй. «Зүгөөр энэ булюу байлгаяа бидэнэр хэрэгтэй хүсэнэгүйбди. Хэрбээ баруун гүрэнүүдэй маанадhаа жэшээ абаха байгаа hаань, бүхы буу зэбсэгээ мүнөөдэршье усадхахаар бидэнэр бэлэн байнабди. Энэ хадаа манай эрмэлзэлгые, манай политикые юунhээшье эли тодоор тодорхойлно гээшэ» гэжэ Н. С. Хрущев мэдүүлhэн байна.

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд техникээр hайса хангагдаhан дээрэhээ хүсэтэй байхаhаа гадна, Коммунистическэ партяар ударидагдадаг, хэтэдээ мүнхэ марксизм-ленинизмын hургаалые хүтэлбэри болгодог дээрэhээ хүсэтэй байна. Совет сэрэгшэд хадаа Эхэ ороное хамгаалдаг, ушар ёhо hайса мэдэдэг, политическэ бэлэдхэлтэй, соёл сурталай талаар хатуужанги, хизаарлашагүй үнэн сэхэ хүнүүд юм. Манай парти хадаа зоримтойгоор тэмсэл хэжэ, илалта туйлаха хэрэгтэ эдэниие hургаhан байна бшуу.

Сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ арми болон флодой партийно-политическэ худэлмэри hайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гэй октябриин (1957 он) Пленунэй шиидхэбэринүүд, бүхы армиин партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөөнэй тогтоол шухала үүргэ дүүргэhэн байна. Эдэ бүгэдэ хадаа Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дотор Коммунистическэ партиин дүүргэдэг хүтэлбэрилхы үүргые бүри дээшэлүүлээ, арадтай, нютагай партийна, советскэ органуудтай арми болон флодой холбоо барисаа бэхижүүлээ.

Командирнууд, политическэ худэлмэрилэгшэд, партийна болон комсомолой организацинууд сэрэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри hайжаруулаа, сэрэгүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаа. Бүхы частьнууд болон соединенинүүдтэ бүүдалгын, тактическа, физическэ болон тусхай бэлэдхэл бүри hайжараа. Личнэ состав хадаа шэнэ шэнэ янзын буу зэбсэгые дайшалхы техникые hайнаар шудалха, дайшалхы орёо эрхэ байдалда байлдаа хэхэ хэрэгтэ бэлдэгдэнхэй.

Арми болон флодой сэрэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй январиин Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоод, манай партиин XXII съездые үгтаха бэлэдхэл хэжэ байхадаа, шэнэ дайшалхы техникые бүри hайнаар шудална, дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэй отличнигууд бүри олон болоно. Отлична подразделениүүд болон частьнуудай тоо нэмэнэ, дайшалхы hуралсалдаа бүри hайн үрэ дүн туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөн бүри үргэнөөр дэлгэрнэ.

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд дайшалхы болон политическэ хүмүүжүүлгын ехэ hургуули гарахаhаа гадна, тэдэнэй нилээд олониинь коммунистическэ общество байгуулхада шухала болохо мэргэжэлдэ hурадаг байна. Армиhаа тэбигдаhан сэрэгшэд барилгануудта, завод, фабрикануудта, колхоз, совхозуудта hайнаар ажаллана.

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой зэргэhээ табигдагшадта анхарал оролдолго гаргаха гээшэ нютагай партийна, советскэ органуудай зорилго болоно.

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэй хамта социалистическэ лагериин оронуудай ахадүү арминууд эб найрамдалые, аюулгүй байдалые сахин хамгаалалсажа байдаг. Фашизмда өсэргүүсэн, үнгэрhэн дайнай үедэ хамтаараа тэмсэхэдээ адхаруулhан шуhаар эдэнэй дайшалхы холбоо барисаан батадхагданхай.

Өөрынгөө арадай эрхим хүбүүд, Эхэ орондоо, Коммунистическэ партидаа, Советскэ правительстводаа хизаарлашагүй үнэн сэхэ совет сэрэгшэд патриотическа болон интернациональна уялгануудаа саашадаашье нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ, илалтануудаар алдаршаhан дайшалхы тугуудаа дээрэ үргэжэ ябаха байна. Тэдэнэр Октябриин агууехэ туйлалтануудые hэрэмжэтэйгээр сахин хамгаалха, манай Эхэ ороной, социалистическэ лагериин оронуудай гүрэнэй аша туhые, эб найрамдалые болон бүхы арадуудай аюулгүй байдалые аршалан хамгаалха байна.

Мүнөөдэр Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой һайндэр

Картын дэргэдэ...

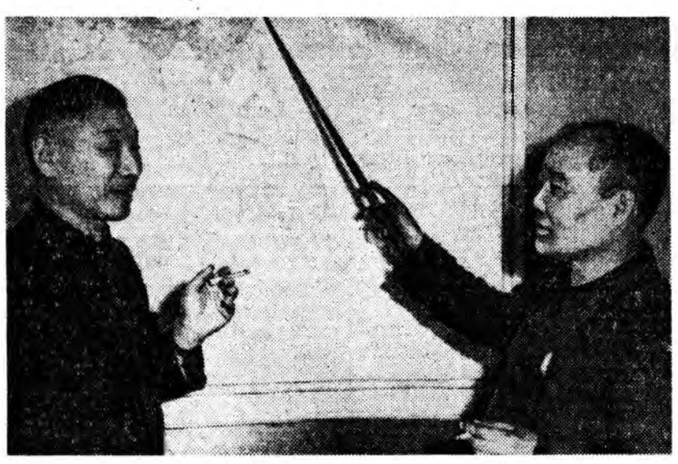

Ажалайшье үдэр дүүрэжэ, хүн бүхэн нюур гараа угаагаад, гэр гэртээ тарахаар бэеэ зэһэнэ. Улан-Удын паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхадаг цехын залуушуул тиигэжэ байтараа, һаядаа Советскэ Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой 43 жэлэй ойдо ямар бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан тухай хөөрэлдэнэ.

— Македон Михайлович. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хаана ябаһанаа хөөрэжэ үгэхэ гүт?—гээд слесарь Мадаевта тэдэнэй хэниншьеб хандана.

— Яаха һэм. Намтай хамта нүхэр Рабдановшье алба хэһэн байха,—гэжэ нүхэр Мадаев харюусаад, 1941 онһоо хаана алба хэжэ ябаһан газарнуудаа тоолон, һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэнэ. Эдэнэрэй ишгэжэ хөөрэлдэһөөр байтар, тус цехын начальникай орлогшо Рандал Тинатович Рабданов эдэнэртэ дүтэлэмсөөрөө:

— Майор Мадаев, танай хөөрэлдөөндэ хабаадалсажа болохо гү?—гэжэ яб таб байсахана хандажархиба.

— Оо-һоо, ёһотойл сэрэгэй албанда байһан шэнгеэр хандана л,—гэлдэжэ байгаад, залуушуул бүришье һаа, шуураатай, хүхюутэйнүүд болошобо.

— Болохо, болохо. Нүхэр ахалагша лейтенант. Хингаанай шэлэдэ шэбээлһэн дайсадые яажа бариһан тухайгаа эдэ залуушуулда хөөрэжэ үгыш!—гээд Македон Михайлович нүхэртөө хандана.

Эдэнэрнай Японой империалистнуудһаа Алас Дурна зүгые хамгаалан дайлалдажа ябаһан газарнуудаа карта дээрэ харуулжа байгаад, һанан һанан удаахан хөөрэжэ үгэһэн байна. Тус заводой залуушуулай дунда ишмэ энеэдэ зугаатай хөөрэлдөөн хирэ хирэ болоод лэ боложо байдаг. Яахадааб гэхэдэ, залуу хүн һонин юумэдэ дуратай дээрэһээ, мүнөө үедэ ошон ошоһон тэрэ сагай хатуу шэрүүн байлдаануудта аха нүхэдэйнгөө яажа баатаршалга, эрэлхэг зориг гаргаһан тухайнь һуража, мэдэжэ абахые оролдодог ха юм.

Мүнөөдэр үргэн уужам эхэ ороноймнай ажалшад баатар хүсэтэй арминдаа болон флодой ойн түүхэтэ үеыг һайндэрлэжэ байхадаа, амгалан тайбан ажалай эрхэ сүлөө олгоһон эдэнэртээ баярые хүргэжэ, юрөөжэ һуудагынь хэндэшье мэдээжэ ааб даа!

Манай орондо коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа байгаа арад зон Эхэ оронойнгоо үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, ажалшадай жаргалта байдалые улам һайжаруулха, соёл культурые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гайхамшагта шэнэ амжалта үдэрһөө үдэртэ туйлана ха юм. Жэшээ болгон дурсагдагша хоёр нүхэдэй ажалладаг Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводыешье абаад үзээ. Тус заводой эбтэй зетэй коллектив түүхэтэ долоон жэлэй гурбадахи жэлые ажалай амжалтаар угтажа эхилэнхэй. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, эдэнэрнай январь һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн мянгаад түхэригэй продукци үйлэдбэрилөөд байнхай. Заводой шэрэм шудхадаг цехтэ слесареэр ажалладаг Македон Михайлович Мадаев үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхажа, залуу үетэнэй дунда ажалай үльгэр жишээ харуулжа ябадаг. Һара, квартал бүхэндэ үндэр бүтээсэ туйлажа, үүсхэл оролдолго гаргажа ябадаг нүхэр Мадаевта һаяхан коммунистическэ ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ соло олгогдонхой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсажа, ниитээрээ баатаршалга, эрэлхэг зориг гаргаһан сэрэгшэд мүнөө амаржан түбхинөөд, байдалаа улам баян, бүри тэнюун дэлгэр болгохын тула эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа, оронойнгоо баялигые арьбадхалсажа, хүгжөөлсэжэ ябадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа). Дайнай үедэ тагнуулай ахалагша лейтенант ябаһан Р. Т. Рабданов, майор М. М. Мадаев гэгшэд картын дэргэдэ хөөрэлдэжэ байна.

Мүрысөөндэ мордобо

Россин Федерациин конькишадай дунда шалгаржа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө тулалдаан үйлэдбэриин коллективүүдэй дунда һаяхан болоо. Мүрысөөн Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ үнгэргэгдэжэ, эндэ Читын, Магаданай, Сахалинай, Амурай областнууд, Приориин, Хабаровска хизаарай, Бурядай АССР-эй шамбайшүүд сугларааб. Бурядай АССР-эй үйлэдбэриин коллективүүд соohоо паровозо-вагонно заводой конькишад Т. Яременко, Т. Шевчук, В. Яременко, И. Боронов, В. Александров гэгшэд хабаадалсаа.

Хоёр үдэрэй туршада болоhон шанга тулалдаанда СССР-эй спортын мастернууд Т. Яременко, Т. Шевчук гэгшэд бүхы зайнуудта һайн дүн харуулаа. Тиигэжэ командаяа түрүү һуурида гаргаһан байна. Эрэшүүлэй хоорондо Приориин конькишан В. Маношкин шалгараа. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые СССР-эй спортын мастернууд В. Яременко (Улан-Удэ), Антонюк (Владивосток) гэгшэд хубаалдаа.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада, Владивосток городой команда нэгэдэхи, Бурядай АССР-эй конькишад хоёрдохи һуури эзэлээ. Түрүүшын хоёр һуури эзэлһэн команданууд Свердловск городто үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олонхой.

Р. Андреев.

Ойдо болоhон ушар

Ой тайга, уһа мүрэниие гаталжа ябадаг геологуудай ажал олондо мэдээжэ ааб даа. Эдэнэртэмнай элдэб олон хүндэ хүшэр ябадалнууд тохёолдодог ха юм. Холын аянда ябагшад схэнхидээ жаахан горхоной эрьедэ тогтодог заншалтай. Шэдхэ шэрэнги, буртаг бороджо болоhон газарта тайгын «эзэн»— баабгай ябадаг гээшэ.

Үбэлэй нэгэ үдэр һэн. Нараншье орожо, харанхышаг боложо захалба. Аяншалагшадай радист Иван Тимофеев нохойтоёо дүнгэ харгыгаар агнажа ябатараа, нохойнь харгыһаа гаражa ябашаба. Нэгэ хэды сагай үнгэрһэн хойно абяархахадань, ангай мүр мүшхэһэн шэнгеэр тэрэнь хусажа захалба. Иван харгыгаа сэхэлдүүлээд урдаһаань ябашаба. Тиигэжэ ябаһаар Иван Тимофеев ойн талмайда хүрэжэ ерэбэ. Харин тиги гэһээнь үдхэн шугы бороджо соohоо шаг шууяа табиһаар. хойто хоёр хүл дээрээ бодоhон баабгай гаражa ерэбэ.

Сэрэгэй албанда ябажа ерэһэн Иван «Үбэлэй үедэ хаанаһаа гаражa ерээ гээшэб» гэжэ бодоод, айн бахардангүйгөөр, арадаа үргэлжэ ябаһан хоёр аматаяа абажа, урдаһаань табижархиба. Тиигэжэ нохойн хойноhоо ябаһаар дүтэ орожо ерэһэн тайгын эзэн тэндээ унашоо бэлэй.

А. Александров.

Түһаламжа хэрэгтэй

Жэмһэгэй участково больница «Саянский» совхозой, «Сибиряк» колхозой олон бригада, фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ медицинскэ түһаламжа үзүүлдэг юм.

Больницын коллектив (главна врач Д. П. Намсараев) ажалшадта саг соонь хэрэгтэй түһаламжа үзүүлнэ, арад зоной бэеын элүүрые сахиха талаар ехэхэн оролдолго гаргана. Совхозой фермэ бүхэндэ бэеын элүүрые сахиха булан эмхидхэгдэжэ, тэндэ саг үргэлжэ санбюллетень гаргагдадаг, лекци уншагдадаг болоо. Ямар нэгэ үбшэнһөө бэеэ хайшан гэжэ һэргылхэб, ариг сэбэрээр ажаһуухада ямар ехэ удхашанартай байһан тухай санбюллетень соо хэлэгдэдэг.

Ажал хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөөн хандажа, сэдьхэлээ табижа оролдодог тус больницын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай зүгһөө олон баясхаланда хүртэнэ, жэшээлхэдэ, үбшэлһэн үхибүүдые һайнаар эмшэлһэнэйнь түлөө эхэ эхэнэрнүүд Партихаева, Сушкеева, Манзаракшеева, Замбалова болон бусад больницын главна врач Намсараевта, медсестрануу Сарапеева, Сотникова, Ильина, Мылзенова, санитарканууд Сымбелова, Суходская, Базарова, Ларионова гэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэһэн байна.

Больница амбулатори хоёр дабхар шэнэ гэртэ һуурижанхай. Энэ гэр түрүүшээр байрын гэжэ баригдаһан аад, больницада үгтэһэн юм. Рентгенкабинет, лаборатори, эхэнэрнүүдэй консультаци, нарайлалгын отделени, физиокабинет больницын дэргэдэ бии. Гэбэшье больницын байра, эзэлжэ байһан талмайе үргэдхэбэл һайн һэн. Мүнөө эндэ 20 хүн хэбтэжэ, аргалуулха аргатай. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ дунда зэргээр 22,5 хүн больницада бэеэ аргалуулжа гараһан байха юм. Тиимэһээ үбшэлһэн зоной хэбтэхэ 25 оро табиха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн больницын гэрые нэгэ бага ондоогоор түхеэрхэ байгаа. Нарайлалгын таһагта капитальна хана хэжэ, ондоо үүдэтэй болгоо һаа нураггүй дээрэ байха һэн. Эдеэ хоол бэлэдхэдэг кухниие мүн лэ капитальна ханатай болгохо хэрэгтэй. Тиихэдэ больницые тойруулжа хашаа бариха шухала.

Мүн эндэ ганса врач, хэдэн медсестра ажаллана. Нэгэ врачай орондо хоёр врач байгаа һаа, эндэ ерэгшэдые бүри һайнаар хангажа шадаха һэн.

Больницын ажалда нэгэ хэды дутагдалнууд бии. Ванна таһагынь ехэ хүйтэн, халуун уһа үгы байһаар. Зарим ушарта элдэб шэнжэлэлгэ саг дороо хэгдэнэгүй. Палата соогуур стулнууд үгы шахуу, Больницын хүдэлмэрилэгшэд үбшэнтэнэй журам сахилгые хинан шалганагүй. Үбшэн зониие өөһэдынь түрэлхидтэй уулзуулха, тэдэндэ эдеэ хоол дамжуулан үгэхэ саг зохёогдоhон аад, тэрэнь сахигданагүй.

Гадна үбшэн зонууд зохид эдеэ хоолоор хүсэд хангагданагүй. Фруктаһаа хэгдэһэн, үрэ жэмэсэй зүйлнүүд, жэшээлхэдэ, компот, кисель гэхэ мэтэ хомор.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхахын тула түһаламжа, мүнгэн зөөри хэрэгтэй. Энэ асуудалаар Түнхэнэй аймсоведэй гүйсэдком анхарха бэзэ гэжэ найдагдана.

И. Манзарханов.

Хилын саанаһаа

Аюулгүйн Советэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 21. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэр Аюулгүйн Советэй заседаки дахяад эхилжэ, Конгын Республикадахи байдалые саашань зүбшэн хэлсэһэн байна.

Үсэгэлдэрэй заседани дээрэ Англиин түлөөлэгшэ Патрик Дин түрүүлжэ үгэ абахадаа, «г-н Лумумбын алуулһан ушар байдалда һэжэг түрэмөөр» гэжэ шаналжа байһаншуугаар хэлэһэн аад, энэ гэмтэ муухай хэрэгтэ гол хабаадалсагшадай нэгэн бологшо Хаммаршельдые хамгаалаа, алууршад тухай нэгэшье үгэ дурдаагүй. «Намдуу түбшэн байха, имагтал Конгын арадай аша туһа тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй» гэжэ Англиин делегат билдагуушалан уряалһан байна. Ямаршье тайлбари үгэнгүйгөөр, Англи хадаа советскэ резолюциин проектые буруушаажа дуугаа үгэхэ гэзд тэрэ мэдүүлээ. Тиихэдээ, гурбан ороной хамтаараа дурадхаһан резолюциин проектые зарим хубилалта оруулаад абабал таарамжатай гэжэ Патрик Дин хэлэһэг байна.

Франциин делегат Берар болон Чилиин, Эквадорой делегадууд мүн лэ иимэрхүү үгэ хэлээ.

СССР-эй түлөөлэгшэ В. А. Зорин үгэ абаа. Конгын патриодуудые дахяад алажа ороhон тухай мэдээжэ болоhоной һүүлээр Аюулгүйн Советэй үдэрэй заседани дээрэ Либериин, ОАР-эй болог Цейлоной дурадхаһан резолюциин проектын хоёрдохи пунктые тэрэ шэнжэлэн тайлбарилһан байна.

Советскэ резолюциин проект тухай В. А Зорин саашань дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ. Энэ проект хадаа Конгодохи байдалые үндэһөөрнь хубилган һайжаруулха хэмжээнүүдые абаха программа боложо үгэнэ. Советскэ резолюциин проект хадаа Бельгиин эзэрхэг түримхэйшүүлые зэмэлэн буруушаана, колонизаторнуудые, тэдэнэй табималнууд Чомбе. Мобуту гэгшэдые зайсуулха эрилтэ хэнэ, ООН-эй генеральна секретариин тушаалһаа Хаммаршельдые гаргаха шухала байһые мэдэрнэ, хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ арга боломжо Конгын арадта олгоно гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Һүүлээрнь Аюулгүйн Совет резолюциин проектүүдые үндэр дуунда табиһан байна. Либериин, ОАР-эй, Цейлоной резолюциин проект олонхиин дуугаар баталан абтаа. Энэ проектые Аюулгүйн Советэй 9 гэшүүн дэмжээ. Тиихэдэ СССР болон Франци проектын түлөө дуугаа үгэлгыг үедэ һаналаа барибаһан байна. Тус резолюци Конгоhоо бельгиинхидые бултыень гаргаха эрилтэ хэһэн байбашье, нилээд дутуутай юм.

Һүүлээрнь ОАР-эй, Цейлоной, Либериин резолюциин проектын хоёрдохи пункт үндэр дуунда табигдаа. Энэ проект хадаа Конгын политическэ ударидагшадые хуули бусаар барижа хаагаад, алаһан ябадалые эрид шангаар буруушаана, гэмтэ үйлэ хэрэг хэлгые дарь болюулхые уряалга, хүсэ хэрэглэхэ хүрэтэр шухала хэмжээнүүдые абахыень ООН-до һанамжалан дурадхана. Тиимэһээ тус проектдэ зарримашуул дурагүйгөөр хандаһан байха юм. Резолюциин түлөөе бага болгохо, Конгын арадай политическэ хүтэлбэрилэгшэдые зэрлиг муухайгаар алаһанай түлөө харюусалгатай хүнүүдэй гэм зэмые балартуулха зорилгоор США-гэй түлөөлэгшэ Стивенсон заһабари оруулхые дурадхаа. Конгодо дээгүүр тушаал даажа байһан хүнүүдэй эдэ гэмтэ ябадалай түлөө харюусалгатай байһан тухай пунктые резолюциин проектһээ гаргаха гэжэ заһабаринуудайгь нэгэн соо дурадхагдана. Леопольдвильда, Катанга болон Урда Касаида эдэ алалга хюдалганууд хэгдэһэн байгаа гэжэ бүгдэнэндэ мэдээжэ. Гэбэшье эдэ газарнуудай тоодо Конгын хуулита правительствын саг зуурын нислэл Стэнливилиие оруулалсаха гэжэ баһа нэгэ заһабари соонь һанамжалан дурадхагдаһан байна.

Нэгэн һаналтай байхые оролдоhон дээрэһээ резолюциин проектын авторнууд Америкын делегадта зарим ушарта буулта хэжэ үгэһэн болобошье, США-гэй дурадхаһан эдэ хоёр заһабари оруулхые эрид шууд буруушааһан байна. Стэнливилиие нэрлэлсэхэ тухай США-гэй заһабари буруушаагдаа. Юуб гэхадэ, Советэй саг үргэлжын гэшүүн—Советскэ Союз арсажа дуугаа үгэһэн байна. Мүн Цейлон, ОАР энээниие арсажа дуугаа үгөө. Урагшагүйдэһэн США-гэй делегаци алууршадые үмөөрхэ зорилгоор шэнэ мэхэ гохо гаргажа ороо. Конгын премьер-министр Лумумбые, Конгын арадай бусад эдитэ ехэ ударидагшадые алаһан газарнуудые резолюци соо оройдоошье дурдахагүй гэжэ США-гэй делегаци дурадхаһаг байна.

Удаань Советскэ Союзай түлөөлэгшэ В. А. Зорин үгэ абахадаа, баруун гүрэнүүдэй мэхэ гохые эрид шууд буруушаан элишэлээ. «Леопольдвильда, Катангада, Урда Касаида болоhон зэрлиг муухай алалга хюдалга» гэһэн үгэнүүдые резолюциин түрүүшын хубиһаа гаргаха гэжэ США-гэй делегациин дурадхаһан заһабари үндэр дуунда табигдаа. Энэ заһабари баталан абтаагүй. Юуб гэхэдэ, ОАР, Цейлон, Аюулгүйн Советэй саг үргэлжын гэшүүн—Советскэ Союз энэ заһабариие арсажа дуугаа үгөө.

Тиигээд гурбан ороной резолюци бүхы дээрээ үндэр дуунда табигдаһан байна. Энэ резолюциин түлөө зургаан гүрэнэй—СССР-эй, Цейлоной, ОАР-эй, Либериин, Эквадорой, Чилиин делегацинууд дуугаа үгөө. Арсажа дуугаа үгэһэн нэгэшье делегаци байгаагүй. США, Англи, Франци, Турци, чанкайшист һаналаа бариһан байна.

Тиимэ болохолоороо, Конгодохи гэмтэ үйлэ хэрэгүүдые зогсоохо хэмжээ абахые дурадхаһан резолюци баруун гүрэнүүдэй хараа бодолhоо боложо диилэнхи олонхидой дуу абажа шадаагүй.

Дуугаа үгэлгын дүнгүүд тухай үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй делегат В. А. Зорин хэдэн ажаглалтануудые хэһэн байна.

Аэн, Африкын гурбан гүрэнэй дурадхаһан резолюциие Аюулгүйн Совет баталан абаба. Эгэ резолюци дутуутай байбашье, таатай үүргэ дүүргэжэ шадаха байна гэжэ советскэ түлөөлэгшэ заагаа. Конгодо амгалан тайбан байдал тогтоохо, тэрэ ороной бэеэ даанхай байдалые һэргээхын тулада Бельгиин эзэрхэг түримхэйшүүлые Конгоhоо түргэнөөр гаргаха эрид шанга хэмжээнүүдые энэ резолюцида түшэглэн абахыень Нэгэдэмэл Нацакуудай Организациие советскэ делегат уряалаа. Советскэ Союз хадаа Конгын арадые бодотоор түлөөлхын түлөө тэмсэлые шууд сэхээр үргэлжэлүүлхэ гэжэ В. А. Зорин онсолон тэмдэглээ.

Нютагай сагаар 4 час 20 минутада (Москвагай сагаар 12 час 20 минутада) Аюулгүйн Советэй заседани хаагдаа.

ОАР-эй Сириин райондо Насер ерэ

ДАМАСК, февралиин 21. (ТАС Египет Сири хоёрой нэгэдэһээр жэлэй ойтой дашарамдуулан, ОАР-Сириин райондо ерэһэн Арабуу Нэгэдэмэл Республикын президе ехэ үгэ хэлэһэн байна.

Англиин, Франциин империал мын зонхилолгоhоо түлөөрхын ту Сиридэ, Египедтэ. бусад араб нуудта араб арад зоной хэжэ байн тэмсэл тухай президент тогтожо лээ. Агентнуудые хэрэглэн үгэсэ нуудые эмхидхэдэг, ОАР-та, араб дай нэгэдэлдэ эсэргүү харша нол хэдэг США-гэй, Англиин, Фр циин политикые тэрэ шүүмжэл байна.

Республикын дотоодын асуу нууд тухай Насер саашань хэ Бүхы ажалша хүн зониие эмхи жагсааха, национальна союзые хижүүлхэ, 10 жэлэй турша соо циональна олзо доходоо хоёр да ехэ болгохо, феодализмые усад гээшэ ОАР-эй үмэнэ табигдажа б һан гол зорилгонуудай тоодо оро но гээд тэрэ заагаа.

Африкын бэеэ даанхай оронуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн хаагдаба

АККРА, февралиин 21. (ТА Касабланкадахи конференциде хаг даһан оронуудай түлөөлэгшэдэй т лөөн эндэ февралиин 20-до болоо.

Конгодохи байдал зүбшэн хэ хын тулада зарлагдаһан зүблө дүүрэһэнэй һүүлээр тэрээндэ хэ дагшад коммюнике толилоо. Тэ соонь ингэжэ хэлэгдэнэ. Афр оронуудые толгойлогшонорой Б бланкада һаяхан болоhон конф циин баталан абаһан резолюци дые дүүргэлтэ болгохо элдэб хэм нуудые ОАР-эй, Ганын, Малиин, роккын, Гвинейн, Алжирай т лэгшэд зүбшэн хэлсээд, Африк оронуудай хэдэн экспертнуу бүридэһэн холбоо барисаанай к тедэй заседание 1961 оной мар 20-до Аккрада зарлаха гэжэ дээ.

Конгын хуулита правительст мэдэл доро байһан газар нютагт Мобуту болон тэрэнэй туһамарш үймөөшэ бандидуудай добтолхо бэлэдхэжэ байһыень болюулхы ла эрид шанга хэмжээнүүдые түргэнөөр абаха эрилтэ хэһэн р люциие зүблөондэ хабаадагшад до эльгээгээ.

А. Гизенгын правительствы КНДР мэдэрбэ

ПХЕНЬЯН, февралиин (ТАСС). Корейн Центральна графна агентствын мэдээсэ ёһоор, КНДР-эй Министриуудэй бинедэй түрүүлэгшэ Ким Ир Конгын Республикын премьер нистрын уялгые дүүргэгшэ Гизе дэ телеграмма эльгээгээ. Гизе правительствые Конгын Респ кын гансахан лэ хуулита прави ство гэжэ КНДР-эй правитель мэдэрбэ гээд телеграмма соо х дэнэ.

Болгари Конго хоёр хоорондо дипломатическа харилсаан байгуулагдаба

СОФИ, февралиин 22. (Т болгариин болон Конгын Респ кын хоорондохи хани ёһоной рилсаае саашадань үргэдхэн жүүлхэ зорилгоор Болгариин дай Республикын правите премьер-министрын уялгые дүү ша А. Гизенгын толгойлдог К Республикын хуулита правите дипломатическа харилсаа байг дипломатическа түлөөлэгшэдэ бэедээ эльгээлсэхэ гэжэ үгэе голсоо.

Англи дэлгүүрнүүд алдана

ЛОНДОН, февралиин 20. (Т Ондоо оронуудта юумэ хуу гаар Англи дэлхэй дээрэхи өө зуриллдөөшэдөө, тэрэ тоодо Ям лон Баруун Германиһаа ехэ дэнэ гэһэн тобшолол һаяхан логдоhон номой авторнууд байна.

Англи 1960 ондо дэлхэйн д дээрэ худалдагдадаг промы эд бараанай 25,5 процентые байгаа һаа, мүнөө үедэ о 16,5 процентыень эзэлдэг б байна. Эд бараа ондоо о абаашажа худалдалгаар А иимэ ехэ гэзгдэлдэ ороhонии хойшолонтой байха, тусхайлс зоной байдалые саашадань м жа болохо байна гэжэ һаяха лэгдэһэн номой авторнууд т лан һануулна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ

Конгын правительствода Сукарно телеграмма эльгээбэ

ДЖАКАРТА, февралиин 21. (ТАСС). АНТАРА агентство иигэжэ дамжуулна. Патрис Лумумбын, тэрэнэй нүхэдэй алуулһантай дашарамдуулан Индонезиин президент Сукарно Конгын Стэнливильдэхи правительствода шаналалай телеграмма эльгээгээ.

Империализмын болон колониализмын гарта орожо Лумумбын, Окито болон Мполо гэгшэдэй харата муухайгаар алуулһан тухай мэдээсэл абахадаа Индонези гүнзэгы ехээр шаналһан байна гээд Антуан Гизенгын нэрэ дээрэ эльгээгдэһэн энэ телеграмма соо хэлэгдэнэ.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Хитадай нероглифическэ үзэг бэшэг һаядаа нэлгэгдэжэ, шэнэ алфавидтай болохоёо байна. Мүнөө бүхы ороннинь энээндэ бэлэдхэл хэжэ байнхай. Зураг дээрэ: гэрэй эзэн эхэнэрнүүд шэнэ алфазидые шудалжа байна.

СИНЬХУА АГЕНТСТВЫН фото.

Советскэ Союз Инди хоёрой экономическа харилсаа холбоон

ДЕЛИ, февралиин 21. (ТАСС). Советскэ Союзай болон Индиин правительствоуудай хоорондо экономическа харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ тухай хэлсээндэ мүнөөдэр Индиин финансын министерствода гар табигдаа. Гар табилгын үедэ премьер-министр Д. Неру, СССР-эй Министриуудэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. Н. Косыгин, Индиин финансын министр Морарджи Десай гэгшэд байлсаа.

Индиин правительствода Советскэ правительствын үгэһэн 112,5 миллион түхэригэй (600 миллион тухай руби) удаан болзорой үрьһаламжын мүнгөөр Индидэ промышленна, бусад предприятинуудые бариха гэжэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдаһан байна.

Хэлсээндэ гар табихын урда тээ, энэ оной февралиин 8-да Делидэ хоёр правительствын түлөөлэгшэдэй хоорондо хани ёһоной хөөрэлдөөн болоhон байгаа.

Ганын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын буруушаалга

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). Ганын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ мүнөөдэр толилогдоо. Касавубу-Илео гэгшэдэй толгойлдог туһамаршадай бүлэгые Конгын правительство гэжэ мэдэрхые ООН-һоо Конгодо байдаг «эблэрүүлгын комиссиин» бүхы гэшүүд һанамжалан дурадхаа гэһэн хэбэртэйгээр баруун гүрэнүүдэй номолшодой тараадаг зар тунхаг түс мэдүүлгэ соо буруушаагдаһан байна.

Ганаһаа «эблэрүүлгын комиссида» ородог Квейнсон-Секи дурсагдаһан һанамжа дурадхалые дэмжэдэггүй байгаа, юуб гэхэдэ, ООН-эй «эблэрүүлгын комиссиин» иимэ хараа бодол тэрэнэй эрхэ түлөөлэлгэдэ тааралдахагүй байна гээд Ганын МИД-эй мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ гээд Рейтер агентствын корреспондент Аккраһаа мэдээсэнэ.

Адрес редакции; г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора —32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышлен ности и транспорта, информации— 35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоровя—16.

Н00606. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. № 5